Fågelrapport för landskapet Västerbotten år 2017

Västerbottens Ornitologiska Förening

Innehåll

3 Fågelåret 2017
Niklas Andersson

5 Fågelrapport för landskapet Västerbotten år 2017
Niklas Andersson, Birger Risberg, Jacob Rudhe, Ulf Skyllberg, Mikael Wikström och Niklas Lindberg Alseryd

Omslag: Framsidan: Rödstjärt. Foto: Niklas Andersson
Baksidan: Vitryggig hackspett. Foto: Niklas Andersson

Fåglar i Västerbotten

Utgiven av Västerbottens Ornitologiska Förening (VOF).

Fåglar i Västerbotten är VOF:s medlemstidning och utkommer med 3 nummer + fågelrapporten för landskapet Västerbotten varje år.

Tidningen är beroende av att medlemmarna själva är med och bidrar med artiklar, då allt arbete med tidnignen görs på ideellt basis. Tidningen har högt i tak och både artiklar med vetenskaplig liksom med populärjournalistisk prägel är välkomna. Har du en fågelrelaterad artikel på lager? Kontakta någon i redaktionen!

FiV-redaktionen

Albin Enetjärn (Ansvarig utgivare, redaktör)
Älvans väg 127, 907 50 Umeå
albinenetjarn@gmail.com
076-1335049

Niklas Andersson (Redaktör)
idunarama@gmail.com
070-3886353

VOF:s styrelse 2019

Bertil Strömberg (Ordförande)
Jan Eriksson (Kassör)
Hanna Eriksson (Sekreterare)
Niklas Andersson (Vice ordförande)
Albin Enetjärn (Ledamot)
Dag Österlund (Ledamot)
Agnes Eriksson (Ledamot)
Jan-Erik Wallin (Suppleant)
Aron Dynesius (Suppleant)

VOF

Är en länsförening bunden till BirdLife Sverige (Sveriges Ornitologiska Förening). VOF arbetar för att främja fågelskydd och fågelstudier i Västerbottens län samt att öka kontakten mellan fågelintresserade i länet. Uppgifter gällande medlemskap såsom kostnader och betalningsanvisningar finns på hemsidan http://vasterbotten.birdlife.se. Alla medlemmar (exkl. familjemedlemmar) erhåller tre nummer av tidskriften Fåglar i Västerbotten samt fågelrapporten för landskapet Västerbotten varje år.

Fågelåret 2017

Niklas Andersson

Januari inleddes relativt milt. Havet var öppet, och några – för årstiden – ovanliga vintergäster syntes till. Bland annat salskrake. Hela fyra smådoppingar sågs i landskapet, två av dem i Holmsund och resterande i och utanför Skellefteå. Den tjugoförsta hittades en alförrädare ute på Vitskärsudden, Obbola – en för många efterlängtad art! Dagen efteråt hittades en hanne svarthalsad trast X röd-/bruntrast på en fågelmatning i Innersjö, Överboda. Trasten blev en långstannare och noterades för sista gången en bit in i mars.

Februari fortsatte något bistrare och vintern tog ett stadigare grepp. De sista råkarna ute i Västra Kvarken täpptes till. I södra delen av landskapet sågs två vitryggiga hackspettar, bägge hanar, som besökte uppsatt svål. Efter ett par dåliga "uggleår" till följd av sorkbrist, fanns nu en förhoppning att höra hoande ugglor i skogarna. Men allt eftersom dagarna gick falnade förhoppningarna. Ett par revirtrogna bergvuvshanar ropade åtminstone.

Mars blev en blåsig och ostadig historia. Inledningsvis kallt och en del nederbörd, framåt slutet av månaden betydligt varmare – söderut slogs flera värmerekord. Rent fågelmässigt gjordes inga större sensationer. Runt månadens mitt började allt eftersom vårfåglarna anlända i strid ström. Det blev allt tydligare också att det rådde sorkbrist ute i markerna – ett flertal lappugglor sågs på udda platser och märkbart medtagna, och få ropande ugglor hördes ute i skogarna.

April fortsatte som mars slutade – dvs med töväder och blåst. En vecka in i månaden fotograferades en kattuggla inne i ett bostadsområde på Böleäng i Umeå. Efter påskhelgen den trettonde till sjuttonde vände vädret och ett typiskt aprilväder tog vid. I samma veva sågs även vårens första stäpphök i Degernäs. En mindre sångsvan rastade kortvarigt i Umeälven vid Umeå. Ute vid Storavan i Stöcke upptäcktes en amerikansk kricka och några dagar senare dök ett par rödhuvade dykänder upp i Holmsund. Sannolikt samma par sågs därefter också i Bränsjön. En vittrut passerade Ängesön, Holmöarna den tjugoåttonde och den tjugonionde sågs en nordsträckande lunnefågel på Lillhällan, Holmöarna.

Maj blev relativt fågelfattig, utan några större pulshöjare. Månaden blev kylig och periodvis rik på nederbörd. Den andra sågs en kungsfiskare på Lustholmen, Skellefteälven. Tre dagar senare sågs en ägretthäger i Nydalasjön samt ytterligare en kungsfiskare, denna gång i Hörneån. I dagarna sågs även ett flertal stäpphökar i både Umeå samt Skellefteå kommun. Den trettonde rastade en rörhöna i Umeälven, Umeå. Den sextonde sågs en skärfläcka på Stora Fjäderägg. På Skäret i Umedeltat rastade kortvarigt en större piplärka den tjugofjärde. Ägretthägrar observerades såväl vid Bränsjön som i Umedeltat. Det kyliga vädret lockade också en hel del myrsnäppor och simsnäppor att rasta. På eftermiddagens den tjugosjunde, sågs hela 35 (!) nordsträckande fjällabbar på Lillhällan, Holmöarna och fler observationer gjordes på andra håll - en art som knappt ens ses varje vår i landskapet. Sista maj upptäcktes en tutande rördrom i Gärdefjärden.

En ovanligt kall, blåsig och blöt maj fortlevde en bit in i juni. Flera flockar rastande fjällpipare var säkert en följd av det. Den kyliga månaden gjorde avtryck även på andra sätt och färre nattsångare med sydlig utbredning

hördes än normalt. I norra landskapets kust hittades ett par sjungande dvärgsparvar som sedan blev kvar långt in i juli och resulterade i landskapets första häckning av dvärgsparv. Den tredje juni sågs en havssula sträcka mot norr förbi Grundskatan. Den åttonde hittades två spelande dubbelbeckasiner i Hössjö, och oväntat nog behagade åtminstone en av dessa att stanna på lokalen ett par veckor. Den trettonde sågs en svarttärna i Gärdefjärden. Som väntat blev häckningsåret för ugglorna inte särskilt framgångsrikt, endast enstaka häckningar av slag- och lappugglor konstaterades, och inte en enda av hornuggla!

Juli blev fortsatt relativt kylig, det var inte förrän sista tio dagarna i månaden temperaturerna steg till mer normal nivå för årstiden. Den nionde hördes en sommargylling på Bjuröklubb. Tre dagar senare sågs flock på hela nio roständer kortvarigt rasta på Degernäs. Den femtonde hittades landskapets andra vitgumpsnäppa på Lövöbådan, i Hsk. Fågeln rastade under ett par dagar och kunde under tiden iakttas av tillresande ornitologer. Något noterbart, intensivt, sydsträck av arktiska vadare blev det inte tal om under månadens andra hälft.

Augustivädret blev för årstiden relativt normalt, med mer normala temperaturer. Några större fågelsensationer blev det inte. En lundsångarhäckning konstaterades i Holmö by första dagarna av månaden. Förutom några enstaka fynd av stäpphök, kan också ett par fynd av rödspov samt rörsångare nämnas.

September blev solfattig, men bjöd ändå på temperaturer över det normala. Den tredje sågs landskapets första, tillika rikets tredje, saxaulsångare ute på Lillbådan, Hsk. Den sjätte dök en smådopping upp i Skellefteälven, Skellefteå, ett relativt tidigt fynd av denna märkliga art, som först brukar ses när vintern gör antåg sent i oktober. Ett magnifikt simandssträck kunde beskådas från den åttonde och fyra dagar framåt. Hela 23 020 simänder kunde under den perioden räknas in. Koncentrerat simandssträck i Västra Kvarken är verkligen ovanligt, sist något liknande beskådades i landskapet var så länge sedan som år 1995. Den sjuttonde hittades höstens första tajgablåstjärt, på Tavastudden. Dagen efteråt ringmärktes en sibirisk piplärka på Stora Fjäderägg. Tre dagar senare sågs en tajgablåstjärt kortvarigt på Obbola industritipp och tre dagar senare ringmärktes ett ex av samma art på Stora Fjäderägg. Den trettionde sågs höstens fjärde tajgablåstjärt på Holmögadd. Tajgasångaren uppträdde rikligt även 2017 och t.ex. ringmärktes 33 ex på Stora Fjäderägg under hösten.

Oktober fick en blöt och blåsig inledning. Den nionde ringmärktes höstens andra tajgablåstjärt på Stora Fjäderägg. Den fjortonde sågs höstens enda kungsfågelsångare, på Svart-Lass i Hsk. En berglärka sågs kortvarigt i Brånsjön den tjugonionde. Månadens sista dag genererade en ägretthäger på Långviksskatan.

Nästan den dubbla normalnederbörden för november blev ett faktum under årets näst sista månad. Medeltemperaturerna blev något högre än normalt. Rent fågelmässigt brukar november inte tillhöra de fågelrikaste, men vid rätt vindar kan det, med lite tur, dyka upp udda fåglar. På flera håll i landskapet sågs hökugglor under månadens första dagar. Den åttonde upptäcktes en 1k vitvingad tärna på Blågrundsudden, som under flera dagar uppehöll sig i bränningarna längs strandkanterna runt udden. En minst sagt oväntad, och inte minst efterlängtad, art för många. Fort-

sättningsvis noterades enstaka vitryggiga hackspettar utmed kusten och det verkade som att något slags inflöde skedde. Den tjugosjätte sågs en praktejder flyga förbi på Lövöudden.

December blev som vanligt en månad med få soltimmar. Vädret var ungefär som det brukar ha varit sista åren – snöfall och kyla varvat med töväder. Under slutet av månaden stabiliserades ett ganska rejält snötäcke, på flera håll i inlandet med ett snödjup närmare metern. Ett flertal vitryggiga hackspettar observerades, främst i kustbandet i landskapets södra delar. I efterhand kom det fram att en svarthalsad trast, en ung hane, observerats på en fågelmatning i Burträsk från mitten av december fram till årsskiftet.

Fågelrapport för landskapet Västerbotten år 2017

Niklas Andersson, Birger Risberg, Jacob Rudhe, Ulf Skyllberg, Mikael Wikström och Niklas Lindberg Alseryd

Denna rapport omfattar fågelobservationer gjorda i landskapet Västerbotten 2017 och är den 42:a i sitt slag.

Arter där observationerna granskats och godkänts av Sveriges ornitologiska förenings raritetskommitté (Rk) har markerats med **två ** efter det vetenskapliga namnet**. Arter där observationerna granskats och godkänts av Västerbottens regionala rapportkommitté (Rrk) har markerats med **en * efter det vetenskapliga namnet** eller efter datumet i texten.

För sällsyntare arter och raser (sedda färre än 100 ggr (d.v.s.< 100 fynd) redovisas både antalet fynd respektive antalet exemplar påträffade i landskapet i anslutning till artnamnet.

Presentation av fyndstatistik kan se ut enligt följande:

Smådopping *Tachybaptus ruficollis* (35/39 – 2/3)
De två första siffrorna anger först antalet fynd (35) och sedan antalet exemplar (39) av arten fram t.o.m. föregående års fynd. De två sista siffrorna anger först antalet fynd (2) och sedan antalet exemplar (3) gjorda under året. Det totala antalet godkända fynd och exemplar hittills i landskapet blir således summan av de första och sista siffrorna.

I ett försök att begränsa textmängden förkortas superlokalerna 'Umeälvens delta och slätter' och 'Holmsunds skärgård' till 'Uds' respektive 'Hsk'. Dessutom utesluts superlokalen för välkända lokaler.

Under året påträffades en ny art för landskapet: saxaulsångare. Detta innebär nu att 357 arter är påträffade i Västerbotten.

På grund av resurs- och tidsbrist har vi liksom 2016 blivit tvungna att banta ner fågelrapporten till en mer slimmad version. Vissa arter som tidigare funnits med saknas kanske nu helt, eller finner nu att läsa om i en mer koncentrerad form. Urvalet av arter har skett genom följande:

- Nationella rapportkommiténs (Nrk) direktiv till Regionala rapportkommitéerna (Rrk) för arter att publiceras på nationell nivå.
- Arter och raser som bedömts och behandlats av Rrk.

Arter och raser som Rrk funnit intressanta på en regional nivå att publicera i Fågelåret 2017 - till exempel intressanta fenologiska fynd, höga antal, höga sträckssiffror eller arter och raser med vikande eller ökande trender.

Under året har arbetet inom kommittén fördelats enligt följande:

Niklas Andersson: sammankallande, årsberättelse, arttexter samt blankettgranskning
***Ulf Skyllberg*:** arttexter
***Birger Risberg*:** arttexter & blankettgranskning
***Jacob Rudhe*:** arttexter & blankettgranskning
***Mikael Wikström*:** korrekturläsning & blankettgranskning
***Niklas Lindberg Alseryd*:** tillägg & korrekturläsning

Fortfarande söker vi fler medhjälpare till vårt arbete – känner du dig intresserad, tveka inte att höra av dig till idunarama@gmail.com och berätta vad du skulle kunna vara intresserad av att hjälpa till med. Hjälp behövs framförallt med att skriva arttexter, granska blanketter, men även också lokal- och artadministration i Artportalen.

Till sist vill vi tacka alla rapportörer som bidragit med observationer till årets fågelrapport!

Artgenomgång

Prutgås *Branta bernicla*
Höst: Totalt 181 sydsträckande prutgäss noterades under den simandsstinna hösten. Bästa dag blev 11.9 med 112 ex Berguddens fyr (Per Hansson), följt av 38 ex Ostögrundet 21.9 (Ulf Skyllberg) samt 22 ex Ostögrundet 12.9 (Ralf Norberg, Andreas Garpebring, Ulf Skyllberg).

Vitkindad gås *Branta leucopsis*
Häckningar: Åtminstone 27 lyckade häckningar konstaterades, vilket är nästan dubbelt så många som tidigare toppnoteringar från åren 2012 och 2014 då 14 häckningar noterades vardera året. Alla häckningsfynd gjordes i kustbandet. Flest i den södra delen runt Umeå, från Norum i norr till Hörnefors i söder. Endast en häckningsrapport norr därom, nämligen 13 pulli Capri, Kåge 7.7 (Robert Åkerlund).
Många: 400-500 ex rast Röbäcksdalen, Uds 26.9 (Andreas Garpebring, Peter Sunesson). Sannolikt ett rekord vad gäller antal rastande vitkindade gäss i landskapet.
Sträck: En fin sträckdag inföll 21.9 då 355 ex sågs sträcka i Västra Kvarken, från Ostögrundet och Berguddens fyr (Ulf Skyllberg, Per Hansson).

[**Snögås** *Anser caerulescens*]* (15/21 - 1/1)
1 ex blå morf rast Degernäs, SV slätten, Uds 7-16.4 (Henrik Blommé m.fl.), 1 ex blå morf rast Innerviksängarna, Skellefteå 21-25.4 (Mats Holmkvist m.fl.). Rrk Vb gör bedömningen att det rör sig om samma individ som sågs vid de två olika lokalerna.
Detta är det första fyndet sedan 2012 i Västerbotten av denna i landet icke spontant uppträdande art

Grågås *Anser anser*
Vår: I Umeälvens delta och slätter räknades 2 459 rastare den 18.4, vilket är i nivå med fjolårets rekord om 2 603 ex (också den 18.4). Totalt räknade UDF (Per Bernhardtson m.fl.) till 40 487 grågåsdagar, vilket är ett särklassigt

rekord. Som noterades redan under 2016 så har vi sannolikt fått ett nytillskott av populationer av grågäss (sannolikt nordnorska) som tidigare bara passerat Umedeltat under våren utan att rasta. Detta ökar ytterligare konkurrenssituationen om föda bland svanar och gäss. Precis som under 2016 kulminerade fynden av grågås senare än under tidigare år, och toppen inföll i samband med sädgässens dito, vilket ytterligare stärker teorin om nordliga grågäss. Utanför Umedeltat sågs som mest 570 ex Brånsjön 28.4 (Ulf Skyllberg), 242 ex Gärde, Lövånger, 25.4 (John Mo), 160 ex Yttertavle, Umeå, 2-18.4 (Ulf Skyllberg, Sören Wulff), 350 ex Kåge 25.4 (John Mo, Mattias Laisfeldt). Höst: I Umeälvens delta och slätter räknades som flest 1 230 ex Holmen, Uds, 15.10 (Christer Olsson) och hela 560 ex var kvar på södra Degernässlätten 12.11 (Emmmanuel Naudot). Övriga maxnoteringar per lokal utgjordes av 600 ex Gärdefjärden 25.10 (Staffan Andersson), 500 ex Ostviksfjärden, Kåge 14.9 (Mats Axbrink, Bengt Ahlberg), 400 ex Brånsjön 6.10 (Christer Laggar), 400 ex Långvikskatan, Täfteå 17.9 (Micael Jonsson), 150 ex Innerviksfjärden, Skellefeå 16.9 (Erik Normark), 180 ex Holmnäs, Hössjö; 150 ex Kasamark, Hössjö; 130 ex Djäkneböle 17.9 (Peter Sunesson). På sydsträck räknades totalt 484 ex längs Västerbottenskusten.

Sädgås *Anser fabalis*
Vår: En kall aprilmånad med flera kalla bakslag resulterade i 30 820 sädgåsdagar i Umeälvens delta och slätter, vilket är den näst högsta noteringen genom åren, bara överträffad av våren 2012 med 58 060 sädgåsdagar. Trots det stora antalet sädgåsdagar så var antalet individer inte speciellt högt. Den högsta dagsnoteringen blev 1 830 ex den 11.4, vilket med tanke på det gynnsamma väderläget måste sägas vara en ovanligt låg summa. Under sädgässens rastkulmination inföll en riktigt kall period med ner mot -10 °C nattetid och en helt genomfrusen markyta under ca en veckas tid (13-19.4), även dagtid. Gässen hade det riktigt svårt att finna föda och ett visst returstråck verkar ha förekommit då summan sädgäss minskade till ca 1 600, trots att ingen påfyllning kunde ses på lokaler längre norrut, eller vid Brånsjön. Säd kördes ut den 7.4 vid Storavan, men den åts snabbt upp av främst sångsvanar och gässen sågs uteslutande födosöka på den lilla areal gräsmark som fanns tillgänglig, vilket är en ovanlig syn då stubbåkrar är den föda som sädgässen normalt är inriktade på i Umeälvens delta och slätter. Vid Grubbänget räknades som mest 300 ex den 14.4 (Bertil Brånin). Dessa sädgäss övernattar i Umeälven vid Gran och kan således adderas till de sädgäss som rastar i Umedeltats slättland. Vid Brånsjön noterade som mest 1 275 ex 24.4 och 1 440 ex 28.4 (Ulf Skyllberg). Precis som under 2015-2016 så rastade majoriteten av de sädgäss som märkts med halsringar på Jylland vid Brånsjön. Vid Kågegården och Ersmarksbodarna räknades som mest 635 ex 26.4 (John Mo, Mattias Laisfeldt), vid Gärdefjärden 250 ex 29-30.4 (Mattias Laisfeldt, Jonas Grahn) och vid Tällåsen, Ostträsket 230 ex 2.5 (Joakim Wallström).

Sädgås, underarten rossicus (tundrasädgås) *Anser fabalis rossicus*
Vår: Andelen tundrasädgäss av räknade sädgäss i Umeälvens delta och slätter pendlade mellan 1 och 15%. Som mest räknades 175 ex den 11.4 (Per Bernhardtson, Stefan Delin, Ulf Skyllberg, UDF), vilket motsvarade 15,4% av de 1 134 sädgäss som bestämdes till ras denna dag. Detta är en högre andel än normalt och överträffas bara av våren 2012 då ca 30% (av 4 200) av alla sädgäss var tundrasädgäss under rastkulminationen. Med

tanke på att både 2012 och 2017 var ovanligt kalla och att antalet sädgåsdagar sköt i höjden p.g.a. ett mycket utdraget rastförlopp så kan summan 175 tundasädgäss, precis som totalsumman sädgäss (1 830 ex 11.4), betraktas som förvånansvärt låg. I Brånsjön sågs som brukligt färre tundrasädgäss med max 26 ex (2,7% av 950 rasbestämda individer) 28.4 (Ulf Skyllberg), samt 40 ex 29.4 (Andreas Garpebring). Större, rena flockar med tundrasädgäss noterades i den norra delen av landskapet med 120 ex vid Tällåsen 24.4 (Anders Lindberg) samt 230 ex vid Ostvik 1.5 (Jonas Grahn). Övriga fynd värda att noteras: 8 ex Hökmark, Lövånger 8.5 (Anders Lindström), 6 ex Villanäs, Uds 11.5 (Marcus Östman, Jan Roslin), 1 ex str NO Vitskärsudden 13.5 (Emmanuel Naudot), 2 ex str NO Tavastudden 20.5 (Emmanuel Naudot). Under juni sågs 1 ex på södra Degernäs med 30-tal grågäss 14-16.6 (Emmanuel Naudot) samt 1 ex med vitkindade gäss vid Lillskärsudden 11.6 (Roland Jansson).

Spetsbergsgås *Anser brachyrhynchus*
Vår: Primörerna blev en grupp om 4 ex som höll till vid Svidjevägen, Uds, med omnejd 1-4.4 (Mats Holmkvist, Emmanuel Naudot, Per Johansson, Rolf Segerstedt m.fl.). Denna grupp kan sedan antas ha splittats eller flyttat vidare då endast enstaka individer eller par sågs dagarna därefter. Den 13-16.4 höll 6 gissningsvis nya individer till i samma område (Ralf Norberg, Emmanual Naudot). Därefter sågs återigen endast enstaka individer i Umeälvens delta och slätter innan 7 ex sågs 1.5 på Skäret (Niklas Andersson, Pontus Wennesjö, Agnes Eriksson). Avslutningsvis noterades 2 ex Storavan 2.5 (Peter Bryngelson). Vi beräknar att minst 19 ex uppehöll sig i Umeälvens delta och slätter, vilket är en tämligen låg summa. Vid Brånsjön sågs 6 ex 6.4, 11 ex 23.4, 10 ex 4.5, 5 ex 12.5 (Ulf Skyllberg, Jonas Grahn, Emmanuel Naudot, Christer Laggar). Om vi antar att dessa noteringar gäller olika fåglar så blir totalen 32 ex för Brånsjön. Flockar/noteringar vid övriga lokaler utgjordes av 15 ex S Kusmark redan 6.4 (Anders Lindberg), 2 ex Hössjö 10.4 (Peter Sunesson), max 20 ex Ersmarkängarna 20-26.4 (Anders Lindberg), 6 ex Kälen, Kåge, 19-25.4 (Lars Lindmark, John Mo, Mattias Laisfeldt, max 13 ex Vebomark 9-13.5 (Katarina Lundström, Lena Andersson, Mattias Laisfeldt, Andres Lindström). Om vi summerar totalerna för Umeälvens delta och slätter, samt Brånsjön, och adderar maxantalen för övriga lokaler så erhålls en totalsumma om 107 rastande spetsbergsgäss i Västerbotten. Detta antal är högt i jämförelse med liknande summeringar för de tidigare åren under 2000-talet: 13 ex (2000), 50 ex (2001), 52 ex (2002), 45 ex (2003), 30 ex (2004), 32 ex (2005), 39 ex (2006), 63 ex (2007), 69 ex (2008), 57 ex 2009), 41 ex (2010), 76 ex (2011), 37 ex (2012), 20 ex (2013), 122 ex (2014), 46 ex (2015) och 66 ex (2016). Notera att summorna för 2012, 2013 och 2015 är nyligt gjorda bedömningar från Artportalen och är således inte rapporterade tidigare. Ingen tydlig trend kan ses över tid.
Höst: Max 4 ex sågs i Umeälvens delta och slätter 27.9-4.10 (Tommy Magnusson, Ralf Norberg, Emmanuel Naudot). Därefter sågs 2 ex 17.10 (Emmanuel Naudot). En ensam individ sågs sedan främst vid södra Degernäs fram till 13.11 (Tommy Magnusson, Christer Olsson).

Bläsgås *Anser albifrons*
Vår: I Umeälvens delta och slätter rastade 2 ex vid Svidjevägen-Obsladan-Storavan 1-11.4 (Joakim Öhman m.fl.). I slutet av den perioden sågs samtidigt max 4 ex på Skäret 8-9.4 (Christina Adolfsson, Thomas Ågren, Emmanuel Naudot). Den 12.4 sågs 8 ex på fält runt Stöcke (Emmanuel Naudot, Ralf Norberg), dock fortsatt utspridda

parvis. Därefter sågs enstaka par eller individer fram till 2.5 (Peter Bryngelson). Den 30.5 sågs en bläsgås med oavläst halsring på Villanäsbankarna (Henrik Blommé). En rak summering (2+4+8+1) ger max 15 individer, men troligen var det verkliga antalet lägre, gissningsvis 10-12 ex.
Observationer utanför Umeälvens delta och slätter utgjordes av 1 ex Innerviksängarna, Skellefteå 7-8.4 (Joakim Wallström, Joakim Linder), 2 ex 9.4 samt 3 ex Holmnäs, Hössjö, 20-21.4 (Peter Sunesson), 1 ex Åheden 11.4 (Mats Strandberg, Nils Karlsson), 1 ex Gärde, Lövånger, 13.4-1.5 (Lennart Öhmark, Allan Larsson, Roland Jansson, Anders Lindström m.fl.), 1 ex Kågegården och Ersmarkbodarna, Kåge 23-26.4 (Lars Lindmark, Mats Holmkvist, Leif Bildström m.fl.), 3 ex Brånsjön 24.4 (Ulf Skyllberg), 1 ex str N Falmarksheden, Bureå, 6.5 (Mattias Laisfeldt). En rak summering av maxantalet per lokal ger 21 ex i Vb, vilket är en relativt normal vårsumma på senare år. Som mest har 24 individer setts (baserat på en liknande beräkning) våren 2007.
Under hösten gjordes ovanligt många observationer: I Umeälvens delta och slätter sågs 1 ex främst vid Storavan 29.8-6.9, 16 ex i flock str SV T-vägen, Uds 7.10 (Emmanuel Naudot), max 13 ex rast tillsammans med stora mängder grågäss i Umeälvens delta och slätter fram t.o.m. 28.10, varav en gruppering om 7 ex sågs vid flera tillfällen (Joakim Linder, Christer Olsson, Roland Jansson). En sista fågel sågs i Umeälvens delta och slätter 8-14.11 (Ralf Norberg, Joakim Linder m fl). Utanför Umeälvens delta och slätter sträckte 6 ex mot SV över Rödäng 19.10 (Niklas Lindberg Alseryd). Max 5 ad rastade med grågäss vid Gärde, Lövånger, 15-25.10 (Håkan Olsson, Staffan Andersson).

Fjällgås *Anser erythropus*
Vår: 1 ex sträckte lockande mot N över södra Degernäs, Uds, 1.5 (Ralf Norberg).

Knölsvan *Cygnus olor*
Häckningar: 13 konstaterade samt ytterligare 15 par i lämplig häckbiotop finns rapporterade under året, samtliga av dessa i kustbandet i Umeå kommun. Fortfarande sker ingen expansion av arten längs den norra kuststräckan, där det fortfarande endast ses enstaka exemplar under försommaren.
Samtliga fynd från den nordligaste kustkommunen, Skellefteå: 2 ex förbifl Hagaviken, Bjurön, Bjuröklubb 3.6 (Staffan Andersson), 1 ex rast Sör-Hällgrundsbrottet, Sillhällorna, Bjuröklubb 4.6 (Erik Normark, Niklas Andersson, Jörgen Andersson m.fl.), 1 ex Kågehamn 14.6 (Stefan Karlsson), 1 ex Skäret, Boviken 13.7 (Patrick Degerman).
Inga inlandsfynd gjordes under året.

Mindre sångsvan *Cygnus columbianus** (76/108 - 1/1)
1 ad rast udden utanför Killingholmen, Umeälven, Umeå 25.4 (*Christer Olsson, Jan Eriksson, Tommy Magnusson).

Sångsvan *Cygnus cygnus*
Vår: För sjuttonde året i rad genomfördes organiserade räkningar av rastande sångsvan i Umeälvens delta och slätter. Vintern var i likhet med de tre föregående mycket mild, men också i likhet med senare vårar så blev april månad ordentligt kylig och flera väderbakslag med snö och kyla gjorde att ett stort antal gäss och svanar rastade och de stannade länge. I Umeälvens delta och slätter räknades hela 6 310 ex 9.4, vilket är en putsning av det tidigare svenska rekordet (5 100 ex 4 april 2016) från samma lokal. Även den 4-5.4 och 11.4 överträffades det tidigare rekordet då 5 700, 5 510, resp. 5 760 ex kunde räknas in i Umeälvens delta och slätter. Under treveckorsperioden 29.3-18.4 räknades dagligen fler än 2 000

sångsvanar, vilket resulterade i totalt 113 100 sångsvansdagar, vilket även det torde vara ett nytt svenskt rekord. Tidigare högsta antalet sångsvansdagar var 110 300 från våren 2012. Utanför Umeälvens delta och slätter var de högsta rastsummorna 835 ex på ett lämnat sädesfält i Yttertavle (övernattning i Tavlefjärden) 2.4 (Ulf Skyllberg, Tao Jiang, Sören Wulff). Över 300 ex sågs på lokalen 1-5.4. Mellan 370 och 400 ex sågs vid Gran 13-17.4 (Hans Bång, Roland Jansson), samt 540-610 ex vid Bråsjön 14-24.4 (Ulf Skyllberg). I norra delen av landskapet sågs som mest 340 ex vid Ersmarksbodarna, Kåge 24.4 (John Mo, Mattias Laisfeldt).
Höst: I Umeälvens delta och slätter byggdes antalet sångsvanar upp från 325 ex 22.10 till som flest 1 620 ex 12.11 (Emmanuel Naudot, Rolf Sandberg, Ralf Norberg).

Gravand *Tadorna tadorna*
Vår: 1 hane rast Degernäsbäcken, S väg 9-14.4 (Jan Eriksson, Agnes Eriksson, Marcus Östman m.fl.), 2 hane rast Storavan 11-12.4 (Ralf Norberg, Joakim Linder, Sören Wulff m.fl.), 2 i par str N Buten, Hsk 18.4 (Thomas Sundström), 1 hane rast Skellefteälven C 19.4 (Joakim Wallström, Erik Normark, Anders Lindberg m.fl.), 1 ex förbifl Lövöbådan, Hsk 21.4 (Thomas Sundström), 3 ex str NO Vitskärsudden-Lövöbådan-Ostögrundet 13.5 (Emmanuel Naudot, Jan Melander, Mikael Wikström m.fl.), 4 ex rast Lillskärsudden 25.5 (Ulf Skyllberg), 1 ex rast Lövselefjärden, Lövånger 4.6 (Mattias Laisfeldt, Anders Lindström, Lena Andersson).
Totalt sågs 15 individer under året, detta fördelat på åtta fynd. För de tre individer som från tre olika lokaler sågs sträcka norrut den 13.5 kan man konstatera en medelhastighet på cirka 90km/h! Detta baserat på att avståndet mellan första och sista observationslokalen (Vitskärsudden resp. Ostögrundet) är ca 28 km och tidpunkten mellan obsarna var 25 min.

Rostand *Tadorna ferruginea** (2/5 - 1/9)
9 ex förbifl Dammen N Jvg, SÖ Degernässlätten 12.7 (Emmanuel Naudot). Tredje fyndet i landskapet. Denna gång hela 9 individer i en och samma flock. Liksom vid förra fyndet (2012) hade fåglarna tyvärr bråttom. Då rastade de i alla fall fyra timmar. Denna gång sågs de bara på vingarna.

[**Mandarinand** *Aix galericulata*]* 24/28 – 2/2)
Fyndstatus 2 i par Skellefteälven C 27.4 (Anneli Åslund), 1 hane Marranäset, Vännäs 1-3.5 (Henrik Karmehag, Jonas Grahn m.fl.), 1 hane Svandammen Nordanå, Skellefteå 24.9 (Tommy Persson). En av fåglarna i Skellefteälven och den vid Nordanå bedöms som återvändande fåglar från 2016.

Årta *Anas querquedula*
Samtliga fynd: 3 ex lämplig biotop Bråsjön 3.5-3.6 (Rolf Sandberg, Peder Andersson, Lars Edenius m.fl.), 2 i par rast Lillskärsudden 3.5 (Dag Österlund, Lars Edenius, Sören Wulff m.fl.), 1 hane rast Lövselefjärden, Lövånger 11-14.5 (Niklas Lindberg Alseryd, Anders Lindström, Lena Andersson), 1 hane Kågeälvens delta 14.5 (Joakim Wallström), 1 hane rast Reveln, Björnsholmen, Skellefteå 15-17.5 (Stig Holmqvist, Erik Normark), 3 ex rast Lillskärsudden 16-23.5 (Per Johan Ulfendahl, Ralf Norberg, Micael Jonsson m.fl.), 2 i par rast inre Täftefjärden 16.5 (Henrik Blommé, Jan Roslin), 1 hane rast Tuvanbankarna, Uds 20.5 (Kerstin Årdahl, Håkan Olsson, Maud Tyboni m.fl.), 1 hane rast Megrundet 27.5 (Andreas Garpebring), 2 i par i lämplig häckbiotop Villanästornet, Uds 29-30.5 (Katarina Stenman, Tomas Brodin, Barbara Leibiger m.fl.), 1 hane rast Hertsånger, Ånäset 31.5 (Leif Bildström), 1 hane Västerfjärden (norra), Uds 24.6

(Christer Olsson). Totalt rapporterades under året uppskattningsvis 19 individer. Man skulle kunna misstänka att en häckning skedde i Brånsjön, men någon sådan kunde inte konstateras.

Skedand *Anas clypeata*
Tre konstaterade häckningar. Utöver detta sågs minst 31 par i häckningstid på lämpliga lokaler väl spridda i landskapet.
Många: Totalt noterades 41 sydsträckande skedänder, vilket med liten marginal är ett nytt rekord. Uppenbart missades många skedänder under det rekordartade simandsträcket då tid sällan fanns för att särskåda flockarna i den detalj som krävs för att hitta samtliga skedänder. Största dagssumman blev 26 ex str SV Ostögrundet 9.9 (Ulf Skyllberg, Mikael Wikström, Ralf Norberg, Tommy Magnusson).
Sent höstfynd: 1 honf förbifl Bergön, Uds 2.11 (Christer Olsson).

Snatterand *Anas strepera*
Under året observerades cirka 41 invidider fördelat på 21 fynd. Samtliga fynd gjordes i Umeå samt Skellefteå k:n. Inga inlandsfynd gjordes.
Fynd under häckningstid i lämpliga biotoper: 2 i par Kågeälvens delta 23.5 (Joakim Wallström), 2 i par i lämplig häckbiotop Dammen N Jvg, SÖ Degernässlätten 1-13.6 (Niklas Andersson, Agnes Eriksson, Andreas Garpebring), 2 i par rast Västerfjärden (Berga), Uds 8.6 (Christer Olsson).
Höstfynd: 1 honf rast Lillskärsudden 20.9-11.10 (Ralf Norberg, Christer Olsson, Manfred Dornhäuser), 2 honf rast Långviksskatan, Täftelandet 7.10 (Pontus Wennesjö, Magnus Bladh).

Bläsand *Anas penelope*
Höst: Simandsträcket genom Västra Kvarken blev det mest omfattande som vi någonsin upplevt. Efter korrigering för dubbelräkningar, bokfördes i sträckdatabasen hela 26 240 simänder (bläsand, stjärtand, kricka, skedand) på sträck genom Västra Kvarken. Den bästa sträckperioden inföll 8-12.9 då 23 020 simänder räknades, varav 15 412 bläsänder. Bästa dagen blev 9.9 då 9 307 bläsänder (11 998 simänder) räknades. Bläsandssumman 9.9 baseras på följande rapporter: Ostögrundet (8 296 bläsänder, Mikael Wikström, Tommy Magnusson, Ralf Norberg, Ulf Skyllberg kl. 5:30-13:15), Lövöbådan (4 620 ex, Thomas Sundström, Jan Sundström 5:40-10:45), Sönnerstgrundet (2 720 ex, Marcus Östman 6:20-8:00), Stora Fjäderägg (519 ex, Andreas Garpebring sporadiska obsar) och Berguddens fyr (2 326 ex, Per Hansson 6:20-9:00). Dagssumman den 9.9 överträffas endast av 10 560 bläsänder räknade från Sönnerstgrundet 8.9 1995. Vi fick alltså vänta 23 år för att åter få uppleva något liknande. Sträckskådaren måste uppenbart vara tålmodig och långsiktig i sitt sinne! Notabelt är att vid Grundskatan, Skellefteå noterades inget simandsträck denna dag (Staffan Andersson), vilket visar att änderna passerade in i Västra Kvarken från Finland betydligt söder om denna utpost i Bottenviken. Notabelt är också hur ostvinden (7-10 m/s i hela Bottenviken) förde in sträcket mot Vb-kusten. Från Stora Fjäderägg kunde endast få flockar ses sträcka öster om Holmön. Redan dagen innan toppdagen, den 8.9, kom sträcket igång i samband med att ett första lågtryck rörde sig in från Baltikum mot västra Finland. Detta lågtryck följdes av ytterligare ett som tog en mer traditionell bana från SSV upp över landet, som snart följdes av ytterligare ett. Lågtrycken producerade fina ostvindar och höll stången med hjälp av ett högtryck över Vita Havet och Karelen. Det var av och till ihållande regn norr om oss i Bottenviken, men det höll uppenbart inte tillbaks simänderna mer än tillfälligt. Den 8.9 räknades 1 568 bläsänder i

tidvis ihållande regn från Sönnerstgrundet (Ulf Skyllberg). Den 10.9 räknades 3 810 bläsänder från Ostögrundet (Ulf Skyllberg, Mikael Wikström, Niklas Andersson, Agnes Eriksson). Den 11.9 räknades 3 460 simänder från Berguddens fyr (Per Hansson), varav de flesta torde ha utgjorts av bläsänder. Den 12.9 hade antalet avtagit markant och endast 371 ex räknade från Ostögrundet (Andreas Garpebring, Ralf Norberg, Ulf Skyllberg). Ytterligare en mindre stöt med bläsänder passerade under till synes goda vindar den 21.9 då 768 ex räknades från Sönnerstgrundet (Ulf Skyllberg) och Berguddens fyr (Per Hansson). Simänderna fortsatte söderut längs Bottenhavet där stora summor räknades vid Härnösand samt på ytterligare flera uddar i Ångermanland, Medelpad och Gästrikland. Under den första sträckperioden (8-12.9) räknades flest bläsänder i Vb den 8 och 9.9, medan Härnö Södra slog till med 12 944 bläsänder den 10.9. Under den andra sträckperioden räknades hela 6 487 bläsänder vid Härnö Södra den 20.9. Denna dag blåste det 14-16 m/s från ost i Västra Kvarken och korta stickprov från Holmön (Per Hansson) gav ingen sträckindikation. Sträcket vid Härnö Södra avtog redan kl. 9, då 4 500 simänder redan passerat. Om dessa änder följde den svenska kusten, passerades södra Vb redan kl. 04-05, i mörker. Den största sträcksumman i södra Bottenhavet noterades den 20.9 då hela 20 300 simänder räknades insträckande på hög höjd utifrån Gävlebukten in över Skutskärs samhälle (Kalle Brinell), i riktning mot SV. Ytterligare observationer gjordes längs ändernas väg efter det inarbetade flyttstråket via "de stora sjöarna" (Mälaren-Hjälmaren-Vättern-Vänern) ut mot svenska Västkusten I riktning mot det förmodade slutmålet i form av rastloklaer längs Jyllands västkust och i Vadehavet. Många svenska simänder övervintrar också i England.

Stjärtand *Anas acuta*
Höst: Det omfattande simandsträcket (se bläsand) kom att höja båda säsongs- och dagsrekordet för stjärtand i Västerbotten rejält. Den 9.9 räknades hela 1 930 stjärtänder från Ostögrundet (Mikael Wkström, Ralf Norberg, Tommy Magnusson, Ulf Skyllberg) och 1 854 ex från Lövöbådan (Thomas Sundström, Jan Sundström). Den 10.9 räknades 1 321 stjärtänder från Ostögrundet (Ulf Skyllberg, Mikael Wikström, Niklas Andersson, Agnes Eriksson). Samtliga noteringar överskrider tidigare toppnotering om 1 213 ex från Sönnerstgrundet 8.9 1995. Under de tre stora sträckdagarna 8-10.9 utgjorde stjärtänderna 16, 19 resp. 26% av summan bläsand + stjärtand, Den 21.9 hade procentsatsen sjunkit till 8%. Totalt 3 986 stjärtänder noterades sträckande under hösten, vilket är ett särklassigt rekord för Vb.

Kricka *Anas crecca*
Höst: 627 krickor kunde urskiljas i det omfattande simandsträcket. Hela 285 ex räknades från Ostögrundet 9.9 (Mikael Wikström, Ralf Norberg, Tommy Magnusson, Ulf Skyllberg).

Amerikansk kricka *Anas carolinensis** (12/12 - 1/1)
1 hane rast Storavan 16.4-3.5 (*Christina Adolfsson, Thomas Ågren, Jan Eriksson m.fl.), 1 hane Långviksskatan, Täftelandet 26.4 (Micael Jonsson, *Katarina Stenman, Per Hedström). Under perioden 16-29.4 så var den 26.4 den enda dagen då krickan inte rapporterades från Storavan, dvs. just den dag då det observerades en hane i Täftefjärden. Rrk finner det därför mest sannolikt att det rörde sig om en och samma individ som sågs vid de två olika lokalerna. Fyndet var det tionde i Umeälvens delta och slätter. Fågeln

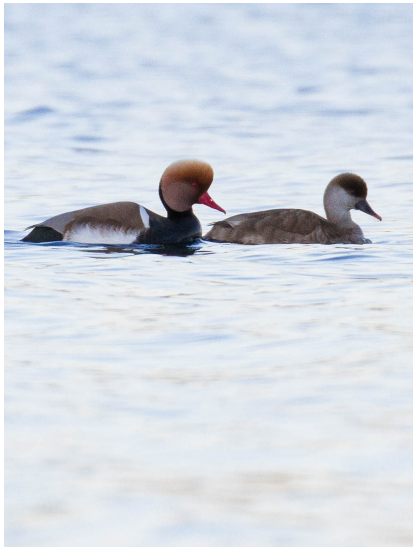

Hane av amerikansk kricka. Notera vertikalt ljust fält till skillnad från den vanliga krickans horisontella ljusa fält. Foto: Niklas Andersson

var ringmärkt och ringen kunde läsas av. Det visade sig att fågeln hade märkts i oktober 2015 i Dumfries och Galloway, Caerlaverock, Skottland, som amerikansk kricka, 2K+ hane.

Rödhuvad dykand *Netta rufina** (2/2 - 1/2)
2 i par rast Karlsborg, Holmsund 18-24.4 (*Thomas Sundström, Dag Österlund, Joakim Linder m.fl.), 2 i par rast Brånsjön 29.4 (*Andreas Garpebring, Christer Laggar, Peder Andersson). Tredje fyndet i landskapet. Individerna i Brånsjön bedöms vara samma som de som tidigare sågs vid Karlsborg och utgör därför ett och samma fynd.

Brunand *Aythya ferina*
2 hane rast Österfjärden, Uds 28.4-2.5 (Ralf Norberg, Tommy Magnusson, Dag Österlund m.fl.), 4 i par rast Tarvsundet, Yttre Västerfjärden 29.4-7.5 (Emmanuel

Ett par av rödhuvad dykand sågs under året i landskapet. Foto: Niklas Andersson

Naudot, Niklas Andersson, Agnes Eriksson m.fl.), 2 i par rast Nabbviken, Uds 3.5 (Jan Roslin, Lars Edenius, Emmanuel Naudot m.fl.), 1 hane rast Brånsjöns naturreservat 11.5 (Jonas Grahn).
Totalt 4-5 fynd av 9 individer är en rätt normal fyndbild sett till senaste åren.

Bergand *Aythya marila*
Häckning: 3 pulli/nyligen flygga ungar Ostviksfjärden, Utstenen 19.9 (Jonas Grahn).
Möjliga häckningar: 4 i par Lillskärsudden 26.5 (Ola Sundberg), 2 i par Lövselefjärden, Lövånger 4.6 (Mattias Laisfeldt), 2 i par Gästerviken, Brattåsfjärden 9.6 (Mattias Laisfeldt), 4 i par Norrmjöle fiskehamn 26.6 (Christer Olsson).
Inga anmärkningsvärda inlandsfynd gjordes under året.
Tidigt vårfynd: 1 hane rast Lillskärsudden 9.4 (Kjell Grankvist).

Alförrädare *Polysticta stelleri** (93/213 - 1/1)
1 honf rast Vitskärsudden 21.1 (*Emmanuel Naudot, Pontus Wennesjö, Birger Risberg m.fl.). Andra fyndet i landskapet efter år 2010. Före år 2010 var arten i princip årlig i landskapet - den har verkligen blivit en raritet!

Praktejder *Somateria spectabilis** (75/90 - 1/1)
1 1K hane förbifl Lövöudden 26.11 (Emmanuel Naudot). Höstfynd är inte så vanliga men brukar som regel göras sent, i november-december. I princip samtliga fynd efter milleniumsskiftet har gällt sträckande eller kort rastande individer - årets fynd var inget undantag.

Ejder *Somateria mollissima*
Häckningar: Minst 12 säkra häckningar samt dessutom ett 20-tal individer, främst honor, sedda i lämpliga biotoper utmed kusten. Vid flera lokaler sågs ensamma ådor utan ungar, ett tecken på misslyckade häckningar orsakade av predation från främst mink och havsörn.
Under våren inräknades 81 nordsträckande individer, på olika lokaler längs kusten, en mycket låg siffra.
Vinterfynd: 2 ex förbifl Blågrundsudden 20.1 (Ralf Norberg, Mikael Wikström), 1 honf rast Sillhällorna, Bjuröklubb 23.12 (Staffan Andersson, Erik Normark).

Alfågel *Clangula hyemalis*
Vinterfynd: 1 ad hane rast Smonkgrundet, Holmöarna 28.1 (Per Hansson), 1 ex rast Buten, Hsk 2.12 (Joakim Linder), 3 1K rast Djupviksskatan, Norrmjöle 8.12 (Hans Bång).
Vårsträck: 549 ex str NO, vilket är en normal vårsumma.
Sommarfynd: 1 ad hona rast Byviken, Holmöarna 25.6 (Per Hansson).
Höststräck: 291 str SV, vilket är en normal höstsumma.

Salskrake *Mergellus albellus*
Häckning: Hona med 1 pulli Djupudden, Vajsjön, Norsjö 19.7 (Lars Bruks, Thomas Birkö, Anders Lindström).
Fynd under häckningstid i lämplig biotop: 1 hane Hjukensjön, Åmsele 18.5 (Kerstin Årdahl), 1 hane Stavträsket, Villvattnet, Burträsk 27.5 (Mattias Laisfeldt, Joakim Wallström), 1 hane Träsket, Bissjön, Lövånger 4.6 (Allan Larsson), 2 i par Gärdefjärden, 13.6 (Anders Lindström, Lena Andersson), 1 hane Vithattenområdet, Jörn 20.6 (Fredrik Grahn), 1 hona Vithattenområdet, Jörn 20.6 (Fredrik Grahn).
Vinterfynd: 1 hane rast Umeå uthamn, Holmsund 20-23.1 (Tommy Magnusson, Christer Olsson, Owe Rosengren m.fl.).

Dalripa *Lagopus lagopus*
Totalt har arten observerats på 15 lokaler under året.
Samtliga fynd: 5 ex spel/sång Åsmyran, I20-skogen, Umeå 7-31.1 (Niklas Andersson, Jörgen Andersson, Agnes Eriksson m.fl.), 8 ex obs i häcktid, lämplig biotop Stormyran, I20-skogen, Umeå 27.1-13.5 (Lars Edenius, Eskil

Nygren, Jan Eriksson m.fl.), noterad färska spår Isklinten NR 4.2 (Andreas Garpebring, Nils Ericson), 1 ex lockläte, övriga läten Hässjemyran, Västermark NR 5.2 (Andreas Garpebring, Nils Ericson), 4 ex Vargforsen 12.3 (Lars Eliasson), 2 ex upprörd, varnande Kulbäcksliden, Vindeln 15.4 (Lars-Göran Nilsson), 1 ex lockläte, övriga läten Rödstensbackens NR 27.4 (Andreas Garpebring), 1 ex förbifl Vitermyran, Bullmark 23.5 (Sören Wulff), 2 i par i lämplig häckbiotop Stormyran, Vithattsmyrarna NR, Vithattenområdet, Jörn 20.6 (Fredrik Grahn), 1 ex obs i häcktid, lämplig biotop Västermark NR 5.7 (Andreas Garpebring, Anna Hallmén), 4 ex 1km SO om Högkamtjärnarna 17.10 (Jonas Grahn, Tomas Staafjord), 4 ex Nedre Stallforsen 24.10 (Anders Malmsten), 8 ex Torrbergsmyran, skog i VNV 25.10 (Anders Malmsten), 1 ex Käglimyran, Risliden 20.12 (Benny Mattsson), 3 ex Rödmossamyran, Åliden 20.12 (Benny Mattsson).

Vaktel *Coturnix coturnix*
Samtliga: 1 sp Kroksjö, byns västra del 30.6 (Niklas Andersson, Jörgen Andersson, Agnes Eriksson m.fl.), 1 sp Dammen N Jvg, SÖ Degernässlätten 28.7 (Micael Jonsson). Endast två spelande individer är ett mycket magert resultat. Synnerligen ogynnsamma vindar från nordsektorn under flyttningstiden vår/försommar kan vara förklaringen.

Smålom *Gavia stellata*
Häckningar: Sju konstaterade häckningar och därtill noterades 11 par i lämplig häckningsbiotop. För insjöfiskande smålommar har häckningsframgången i Norrland under den senaste tjugoårsperioden långsiktigt försämrats (Projekt LOM). Anledningarna är dock inte helt kända men händelser under ruvning och en förändrad predationsbild tros ligga bakom minskningen.
Vinterfynd: 1 ex str SV Lövöudden 11.12 (Christer Olsson).

Vitnäbbad islom *Gavia adamsii*
1 2K+ rast Hagaviken, Bjurön, Bjuröklubb 7.5 (Staffan Andersson), 1 2K förbifl Hörnefors-Ostnäshalvön-Täftelandet 16-28.5 (Mikael Wikström, Emmanuel Naudot, Andreas Garpebring m.fl.). Under våren sågs alltså två yngre individer rastande eller förbiflygande utmed kusten. För ovanlighetens skull sågs inga adulta fåglar under vårsträcket, senast det inträffade var år 2007.

Smådopping *Tachybaptus ruficollis*
(61/74 - 2/2)
Samtliga: 2 ex Lövöudden 1-2.1 (Maud Tyboni, Ralf Norberg, Rolf Sandberg m.fl.), 1 ex stationär Sunnanåråken, Skellefteälven C 2.1-23.4 (Erik Normark, Anders Lindberg, Joakim Wallström m.fl.), 1 ex Näsuddens lotsplats, Skelleftehamn 28.1-5.2 (Mats Holmkvist, Mattias Laisfeldt, Håkan Engström), 1 ex Kyrkholmen, Skellefteälven C 6.9-2.12 (Anders Lindberg, Joakim Öhman, Staffan Andersson m.fl.), 1 ex Botsmark 7.12 (gm Sören Wulff). Som vanligt inga fynd under sommarhalvåret. Observationen av smådopping i Skellefteälven i C Skellefteå under vår och höst bedöms vara en återkommande individ som setts flera år i rad. De två individerna vid Lövöudden sågs redan under senhösten 2016 och utgör därför inte heller något nytt fynd under 2017.

Gråhakedopping *Podiceps grisegena*
Häckningar: Fyra lyckade häckningar konstaterades och därutöver sågs minst 24 par i lämplig häckningsbiotop, en rätt normal fördelning sett till senaste årens rapporter.
Vinterfynd: 1 ex yttre Byviken, Holmön 8.12 (Per Hansson).

Skäggdopping *Podiceps cristatus*
Häckningar: Under året har 13 par

rapporterats i lämplig häckningsbiotop, åtta av dessa i Umeälvens delta. Minst två av paren i Umeälvens delta lyckades få ut ungar, det är oklart hur det gick för resterande par.

Svarthakedopping *Podiceps auritus*
Häckningar: Cirka 47 par har rapporterats i lämplig häckningsbiotop under sommarhalvåret, främst i östra delarna av landskapet. Arten trivs gärna vid mindre sötvatten, såsom mindre sjöar, tjärnar, golfbanedammar och slättsjöar. Flest antal par hittades vid Holmsunds golfbana, där hela nio par konstaterades häcka 26.5 (Ulf Skyllberg).

Rördrom *Botaurus stellaris* (7/7 - 1/1)
1 sp Gärdefjärden 31.5-14.6 (*Jon Andersson, Staffan Andersson, Lena Andersson m.fl.).
Rördrommen bebor kulturslättsjöar med stora och täta bladvassbestånd och med god tillgång på fisk, grodor och vatteninsekter. Brun kärrhök är ofta nära granne. Årligen hörs uppåt 700 individer i Sverige, i princip samtliga i södra Sverige. I Västerbotten är arten extremt sällsynt, medan i Norrbotten är arten näst intill årlig, mycket beroende på att det landskapet har flera vattendrag med sammanhängande vassområden, till skillnad från Västerbotten. De flesta tidigare fynd av rördrom i Västerbotten är gjorda i den norra delen, något som säkert kan förklaras av att bladvassmiljöer är vanligare där.

Gråhäger *Ardea cinerea*
Vårfynd: 1 ex rast Vadarön, Umeälven, Umeå 5.4 (Tommy Magnusson, Jan Eriksson), 1 ex rast Lövöudden 5.4 (Lars Edenius), 2 ex str NO Berguddens fyr, Holmön 19.4 (Per Hansson), 1 ex str NO Vitskärsudden 1.5 (Emmanuel Naudot), 1 ex rast Nagelhamnsviken, Yttre Västerfjärden 3.5 (Tommy Magnusson), 1 ex rast Megrundet, Hörnefors 3.5 (Karl-Gunnar Rehn), 1 ex förbifl St Fjäderägg 7.5 (Andreas Garpebring, Agnes Eriksson, Albin Enetjärn m.fl.), 1 ex förbifl Nydalasjön, Umeå 16.5 (Micael Jonsson), 1 ex förbifl Prästsjön, Umeå 28.5 (Henrik Blommé).
Många (fler än 10 ex): 21 ex rast Hörnåns utlopp, Hörnefors 23.7 (Alexander Gustavsson), 17 ex förbifl Svartsten, Rickleå, Bygdeå 27.7 (Per Wedholm), 12 ex str NV Vattuögrarna, Djäkneboda 27.7 (Jörgen Andersson), 11 1K rast Hörnåns utlopp, Hörnefors 28.7 (Ralf Norberg), 19 ex str N Ostögrundet 28.7 (Mikael Wikström, Ulf Sperens), 35 ex str O Ostögrundet 29.7 (Mikael Wikström, Ralf Norberg, Johan Forssell m.fl.), 22 ex str Långsjön, Överklinten 8.8 (Mats Walheim).
Inga observationer under häckningstid, arten verkar inte lyckas etablera sig som häckfågel i landskapet. De flesta fynd som görs är under april/maj samt när ungfåglarna från andra håll börjar röra på sig under sensommaren. I år ovanligt många observationer under sensommaren.

Ägretthäger *Ardea alba** (17/18 - 4/4)
Samtliga: 1 ex str NO Mariehem, Umeå 3.4 (Lars Berggren), 1 ex rast Nydalasjön, Umeå 5-6.5 (Kajsa Karlsson, Maud Tyboni, Joakim Öhman m.fl.), 1 ex rast Brånsjön 24.5 (Bertil Brånin, Christer Olsson, Peder Andersson), 1 ex rast Västerfjärden (norra), Uds 25.5 (Emmanuel Naudot), 1 ex rast Långviksskatan, Täftelandet 31.10 (Joakim Linder).
Individen som sågs i Brånsjön 24.5 bedöms vara samma individ som dagen efter hittades i Västerfjärden, Uds. För tredje året i rad ses nu ägretthäger i landskapet. Det känns lite tidigt att säga att ägretthägern är årlig i Vb, men väl på god väg att bli, med tanke på artens expansion i södra Sverige som häckfågel.

Havssula *Morus bassanus** (11/14 - 1/1)
1 3K str N Grundskatan 3.6 (Micael Jonsson, Mattias Laisfeldt, Ralf Norberg

m.fl.). Tolfte fyndet av arten i landskapet, men första junifyndet. Samtliga fynd gäller observationer längs kusten.

Bivråk *Pernis apivorus*
Fynd under häckningstid: Arten har rapporterats knappt ett 20-tal gånger under häckningstid från vad som kan tyckas vara lämpliga häckningsbiotoper, väl spridda över landskapet. En handfull av dessa rapporter gäller fynd med mycket starka häckningsindicier. Säkra häckningar konstateras mycket sällan, bivråken är liksom andra rovfåglar ganska tillbakadragen på häckplatserna.

Kungsörn *Aquila chrysaetos*
Häckningar: Skellefteå k:n, tre säkerställda och en misslyckad häckning; Umeå k:n, en säkerställd häckning.
Sträck: Totalt 13 sydsträckande kungsörnar har rapporterats i sträckdatabasen, vilket är ett normalt antal. Bästa dag blev 18.10 då 6 1K- och 1 2K-fågel sträckte förbi Sönnerstgrundet (Dag Österlund, Lars Edenius).

Brun kärrhök *Circus aeruginosus*
Häckningar: Två säkra häckningar från Lövångerområdet. Utöver detta sågs arten på nio lokaler under häckningstid och det förfaller mycket troligt att arten häckade på flera av dessa platser.
Sent höstfynd: 1 honf förbifl fälten vid E4, Gärdefjärden 26.10 (Henrik Sporrong).

Stäpphök *Circus macrourus** (101/101 - 25/25)
Vårfynd: 1 3K+ hona förbifl Storavan 14-21.4 (Johan Forssell, Göran Bylund, Mikael Wikström m.fl.), 1 3K+ hona rast Obbola industritipp, Uds 14.4 (Emmanuel Naudot), 2 ad hona förbifl Storavan 22.4-1.5 (Johan Forssell, Emmanuel Naudot, Mikael Wikström m.fl.), 1 3K+ hona rast södra Djäkneböleslätten 23.4 (*Andreas Garpebring, Karl-Gunnar Rehn), 1 3K hane förbifl Storavan 29.4 (Mikael Wikström, Birger Risberg, Agnes Eriksson m.fl.), 1 3K+ hane Gärde, Lövånger 29.4-2.5 (Leif Lundholm, Allan Larsson m.fl.), 2 3K+ hona Brånsjön 3-14.5 (Ulf Skyllberg, Jan Eriksson, Andreas Garpebring m.fl.), 1 ad hane str N Bjuröklubbs fyr 3.5 (Peter Bryngelson), 1 hane Tällåsen, Ostträsket 4.5 (Erik Normark, Stig Holmqvist), 1 3K+ hona Västerfjärden (Berga), Uds 5.5 (Ralf Norberg), 1 ad hona Tällåsen, Ostträsket 6-11.5 (Magnus Bladh, Joakim Wallström), 1 ad hane Hössjö 7.5 (Peter Sunesson), 1 ad hane Brånsjön 12.5 (Rolf Sandberg, Johan Forssell), 2 2K förbifl Klabböle - T-vägen, Uds 9-11.5 (Christer Olsson, Emmanuel Naudot, Ulf Skyllberg m.fl.), 1 3K+ hona förbifl f.d. Vebomarksträsket, Lövånger 13.5 (Niklas Lindberg Alseryd), 1 2K rast Hössjö 14.5 (Stefan Delin), 1 ad hane Västerfjärden (Berga), Uds 15.5 (Jan Roslin), 1 2K str NV T-vägen, Uds 21.5 (Emmanuel Naudot), 1 honf förbifl Skäret, Uds 24.5 (Emmanuel Naudot, Karl-Gunnar Rehn, Ralf Norberg m.fl.), 1 honf förbifl Åheden 27.5 (Andreas Garpebring).
Höstfynd: 1 3K+ hane Grubbänget-Umeälvens delta och slätter 4.7-14.9 (Bertil Brånin, Emmanuel Naudot, Lars Edenius m.fl.), 1 3K+ hane str SV Täfteberget, Täfteå 27.8 (Ulf Skyllberg).
Totalt gjordes hela 25 fynd av stäpphök i landskapet, korrigerat för dubbelräkningar. En viss risk för eventuella dubbelräkningar finns såklart kvar, men den totala siffran stämmer förmodligen ganska väl. Det är alltid knepigt att uppskatta hur många individer som kan ha varit i omlopp, speciellt av kärrhökar som ofta födosöker över väldigt stora arealer. Med årets fynd innebär det att vi nu är uppe i 126 fynd av stäpphök i landskapet.
Äldre fynd: 1 1K str S Bergön, Uds 30.8 2016 (Christer Olsson).

Brun glada *Milvus migrans*
Totalt gjordes sex fynd under året, samtliga under våren: 1 2K+ Fäbodåkern, Västra Överrödå 23.4 (Jonas Grahn, *Emma Vidmark), 1 ex str NO Lillskärsudden 29.4 (Micael Jonsson), 1 3K+ förbifl Dåvamyrans soptipp, Umeå 26.5 (Ralf Norberg), 1 ex förbifl Långviksskatan 28.5 (Andreas Garpebring), 1 ad förbifl Gimonäs 29.5 (Ann-Katrin AX Sjögren), 1 2K+ förbifl Sillhällorna, Bjuröklubb 6-10.6 (Rolf Sandberg, Ulf Skyllberg).
Bruna gladans populationsstorlek i Sverige är mycket liten och det görs få säkra häckfynd varje år. Det häckande beståndet uppskattas till 15 par, varav de flesta finns i Norrbotten och de övriga utspridda över Götaland. I Norrbotten räknar man numera med omkring fem par årligen. I Västerbotten har ännu ingen häckning konstaterats. Arten är sällsynt, men regelbunden, på sträck igenom landskapet främst under slutet av april och under maj månad. I Sverige kategoriseras arten som starkt hotad (EN).

Fjällvråk *Buteo lagopus*
Häckningar: Fyra fynd under häckningstid har gjorts i vad som kan anses vara lämplig häckningsbiotop i inlandet.
Vårsträck: Totalt har ca 643 nordsträckande individer rapporterats. Över 100 ex: 127 ex 21.4 och 153 ex 23.4 str NV Berguddens fyr, Holmön (Per Hansson).
Höststräck: Ynka 83 sydsträckande individer har rapporterats.

Vattenrall *Rallus aquaticus*
Tre spelande individer hördes under häcksäsongen fördelat på lika många lokaler: 1 sp Hörnåns utlopp, Hörnefors 16-26.5 (Karl-Gunnar Rehn, Rolf Segerstedt, Christer Olsson m.fl.), 1 sp Tidesviken/Bergviken, Nedre Sävarån 16.6 (Andreas Garpebring, Julia Pettersson, Anna Hallmén m.fl.), 1 sp Sydöstra infarten till Brån, Brånsjön 26-28.6 (Andreas Garpebring, Dag Österlund, Christer Laggar). En normal fyndbild sett till senaste 10 åren i landskapet.

Kornknarr *Crex crex*
Fem spelande kornknarrar hördes under sommaren: 1 sp Fågelinventering Norrbotniabanan - Yta 153, Gumboda 13.6 (Joakim Andersen, Anders Blomdahl), 1 sp Älgnäs, Lövånger 21.6-3.7 (Staffan Andersson, Mattias Laisfeldt), 1 sp Korssjön, Överklinten 21-23.6 (Niklas Lindberg Alseryd, Niklas Andersson, Agnes Eriksson m.fl.), 1 sp T-vägen, Uds 27.7 (Emmanuel Naudot), 1 sp Hössjö 29.7-12.8 (Peter Sunesson, Christer Olsson, Johan Forssell).
Årets resultat får anses som ganska dåligt sett till senaste 10 åren i landskapet. Arten anses vara nära hotad (NT) och häckar på strandängar och frisk till fuktig åkermark och är i påfallande grad knuten till marginalområden inom jordbrukslandskapet med mer ålderdomliga och småskaliga brukningsmetoder.

Småfläckig sumphöna *Porzana porzana*
Tre fynd under året, samtliga gällde spelande individer som brukligt är: 1 sp Lillskärsudden 26.5-6.6 (Ralf Norberg, Karl-Gunnar Rehn, Andreas Garpebring m.fl.), 1 sp Långsjön, Överklinten 3-8.7 (Mats Walheim), 1 sp Innansjön, byn, Burträsk 3.7 (Niklas Lindberg Alseryd).
Arten är nu funnen 140 gånger i landskapet. Den häckar i våtmarker med någorlunda stabilt lågt vattenstånd och inte helt sluten vegetation, helst i mader med starr- eller fräken men även i områden med gles vass eller säv. Säkerställda häckningar konstateras i princip aldrig, vilket bl.a. beror på artens mycket undangömda levnadssätt i svårtillgängliga våtmarker. Arten klassas som sårbar (VU).

Rörhöna *Gallinula chloropus*
1 ex rast Umeälven, Öbacka, Umeå 13-14.5 (Per Nihlén, Tommy Magnusson, Karl-Gunnar Rehn m.fl.). Som vanligt få fynd av denna luriga våtmarksfågel, arten tycks inte få något fäste som häckfågel i landskapet. Det är väldigt sällan arten noteras med fler än något enstaka fynd per år. Vanligtvis brukar fynden röra fåglar under vårsträcket i april/maj.

Sothöna *Fulica atra*
Under årets sågs åtta individer fördelat på sex lokaler. Någon häckning konstaterades inte, däremot sågs ett par olika individer på två olika lokaler under häckningstid, i lämplig häckningsbiotop.
Samtliga fynd: 2 ex rast Gran, Umeå 2-25.4 (Bertil Brånin, Lars Edenius, Roland Jansson m.fl.), 2 ex stationär Skellefteälven C 13.4-28.5 (Staffan Andersson, Erik Normark, Anders Lindberg m.fl.), 1 ex Gärde, Lövånger 3.5 (Stig Holmqvist), 1 ex obs i häcktid, lämplig biotop Fågeltornet vid Lappvik, Älgträsket, Lövånger 2.6 (Micael Jonsson), 1 ex obs i häcktid, lämplig biotop Brån 21, Brånsjön 4-18.6 (Peder Andersson, Christer Laggar), 1 ad rast Holmen, Uds 15.10 (Christer Olsson).

Trana *Grus grus*
Vår: I Umeälvens delta och slätter rastade som mest 571 tranor den 13.4 och antalet trandagar blev 6 623 vilket är den högsta noteringen sedan 2012, vilket kan förklaras av den relativt kyliga våren med bakslagsväder. På övriga rastlokaler i Vb noterades från norr till söder: 400 ex Tällåsen, Ostträsket, 24.4-2.5 (Anders Lindberg, Joakim Wallström), 840 ex Ersmarksbodarna samt 300 ex Kågegården, Kåge 24.4 (John Mo, Mattias Laisfeldt), 225 ex Vebomarksträsket 29.4 (Niklas Lindberg Alseryd), 1 100 ex Flarken, Ånäset 26.4 (Ulf Skyllberg) och hela 1 270 ex vid Brånsjön 23-28.4 (Jonas Grahn, Ulf Skyllberg). Den sistnämnda noteringen är ett ståtligt rekord för lokalen. Från Berguddens fyr rapporterades 2 426 tranor på sträck mot NV över Kvarken under april månad (Per Hansson). Bästa dagssummorna blev 547 ex 15.4, 915 ex 23.4 och 650 ex 24.4.
Höst: Inga större rastsummor rapporterades, förutom 510 ex runt Burträsk, varav 400 ex vid Åbyn 10.9 (Leif Bildström). Lokalen har uppvisat stigande antal rastare på senare år. Totalt 2 839 tranor bokfördes på sydsträck. Bästa dag inföll relativt sent, den 6.10 då 1 405 sågs sträcka mot SO över Kvarken från Trappudden (Per Hansson), samtidigt som 512 ex sträckte längs kusten mot SV förbi Harrevelsudden, Täfteå (Ulf Skyllberg). Tidigare på förmiddagen samma dag räknades 820 ex på sydsträck förbi Innervik, Skellefteå (Erik Normark). Dessa tranor ingick med all sannolikhet i de som rapporterades från Trappudden.

Strandskata *Haematopus ostralegus*
Häckningar i inlandet: 2 ad varnande f. d. Vännässjön, Vännäsby 4.7 (Jonas Grahn).
Många: 132 ex, varav en flock om 120 ex, str SV Ostögrundet 19.8 (Mikael Wikström, Emmanuel Naudot).

Skärfläcka *Recurvirostra avosetta* (6/9 - 1/1)
1 ex rast St Fjäderägg 16.5 (Niklas Andersson, Agnes Eriksson). Skärfläckan är ingen dussinart i Västerbotten. Det är nu 14 år sedan förra fyndet. Av totalt sju fynd så är fem gjorda under maj månad.

Ljungpipare *Pluvialis apricaria*
Tidigt fynd: 1 ex Storavan 4.4 (Rolf Segerstedt). Inte rekordtidigt men väl en halv vecka tidigare än mediandatum för tidigaste vårfynd i landskapet.
Häckningar: 1 hona ruvande Kummels-

Skärfläckan som sågs på Stora Fjäderägg i maj. Foto: Niklas Andersson

myran, Sävar 14.6 (Andreas Bernhold).
Många: 700 ex Tavelsjö 13.5 (Tommy Magnusson), 700 ex rast Västerfjärden (Berga), Uds 14.5 (Emmanuel Naudot), 770 ex rast T-vägen, Uds 14.5 (Emmanuel Naudot), 700 ex rast Hössjö 14.5 (Peder Andersson).
Sent fynd: 1 ex lockläte T-vägen, Uds 15.10 (Andreas Garpebring). Inte rekordsent men en vecka senare än mediandatum för senaste höstfynd i Vb.

Kustpipare *Pluvialis squatarola*
Vårsträck: 22 ex str NO Sönnerstgrundet 13.5 (Micael Jonsson).
Övriga vårfynd: 1 ex rast Rotnäsudden, Uds 24-25.5 (Tommy Magnusson, Micael Jonsson), 1 ex rast Obbolstenarna 31.5 (Emmanuel Naudot), 2 ex rast Obbolstenarna 4.6 (Kerstin Årdahl), 1 ad rast Lövselefjärden, Lövånger 15.6 (Thomas Hultquist, Göran Holm, Karl Gunnarsson m.fl.).
Höststräck: Totalt ca 452 ex str SV under perioden 16.7-23.9, fördelat på månaderna juli (154), augusti (248) resp. september (50). Som mest 112 ex Ostögrundet 19.8 (Mikael Wikström, Emmanuel Naudot). Totalsumman är låg jämfört med övriga år under 2000-talet, om än inte rekordlåg. Vindarna spelar stor roll för möjligheterna att uppleva bra vadarsträck och förhållandena var inte de bästa denna höst för Västerbottens del.

Större strandpipare *Charadrius hiaticula*
Häckningar: 2 pulli Fodercentralen, Holmsund 28.6 (Ralf Norberg), 2 ad vid bo Länkebo, Sörmjöle 6.7 (Tommy Andersson), 1 nyligen flygg unge Lillskärsudden 25.7 (Micael Jonsson).
Många: 165 ex rast Stora Tuvan, Uds 16.5 (Micael Jonsson), 69 ex rast Reveln, Björnsholmen, Skellefteå 20.5 (Joakim Wallström), 82 ex str SV

Ostögrundet 19.8 (Mikael Wikström, Emmanuel Naudot).

Mindre strandpipare *Charadrius dubius*
Häckningar: 1 ad med 2 nyligen flygga ungar Lillskärsudden 25.7 (Micael Jonsson m.fl.). Därutöver gjordes fynd som tyder på häckning på ytterligare 15 lokaler, varav flertalet runt Umeå, men även tre vid kusten längre norrut: 1 ex spel/sång Grundskatan 20.5 (Staffan Andersson), 1 ad varnande Södra havsbadet, Byske 15.7 (Stefan Björn), 2 ad varnande Byske fotbollsplan 15.7 (Stefan Björn). Antalet rapporterade häckningar och möjliga häckningar var geografiskt fördelade över landskapet såsom de brukar vara. Samtliga härrör således från kusten, eller i vart fall från kustnära områden. Även om antalet lämpliga lokaler torde vara lägre i inlandet så speglar antalet rapporter knappast artens verkliga utbredning i Vb utan snarare skådaraktiviteten i olika delar av landskapet.

Fjällpipare *Charadrius morinellus*
2 ex rast Gärde, Lövånger 20.5 (Anders Lindström, Lena Andersson), 2 ex rast Skäret, Uds 24.5 (Emmanuel Naudot, Karl-Gunnar Rehn), 14 ex rast Degernäs, NV slätten, Uds 27-28.5 (Christina Adolfsson, Thomas Ågren m.fl.), 1 ex rast Öndebyn, Bygdeå 27.5 (Jörgen Andersson, Niklas Andersson), 2 ex rast Rönnfällan, Norsjö 27.5 (Anders Lindström), 4 ex rast Dammen S Jvg, SÖ Degernässlätten 1.6 (Niklas Andersson, Agnes Eriksson), 5 ex rast fälten vid växthusen, Hällnäs 3.6 (Niklas Lindberg Alseryd, Henrik Sporrong), 5 honor rast Storavan 3.6 (Birger Risberg), 7 ex rast Åmsele 3.6 (Niklas Lindberg Alseryd). Sammanlagt 9 fynd av 42 ex är en förhållandevis bra skörd. Man får leta sig tillbaka till 2012 och 2008 för att finna något liknande. Värt att notera är också att fynden var väl spridda över landskapet med flera fynd i inlandet. Som normalt är så gjordes samtliga fynd under våren, även om enstaka höstfynd görs emellanåt.

Myrspov *Limosa lapponica*
Vårfynd: första fyndet för året utgjordes av ett rastande par vid Lillskärsudden 28.4, vilket är mediandatum för första årsfyndet i Vb, (Micael Jonsson). Under våren rastade ovanligt många myrspovar vid Lillskärsudden och som mest sågs 190 ex samtidigt den 12.5 (Ralf Norberg).
Vårsträck: I sträckdatabasen Picea har 100 nordsträckande individer registrerats, korrigerat för dubbelräkningar.
Höststräck: I Picea har endast 390 sydsträckande individer registrerats, korrigerat för eventuella dubbelräkningar, vilket är den tredje lägsta höstsumman för arten sedan 1998. Alla de tre lägsta summorna har för övrigt noterats under de fyra senaste åren. Tillfällighet till följd av väderförhållanden under sträckperioden eller trend till följd av populationsförändringar?
Sent höstfynd: 1 1K rast Nagelhamnsviken, Yttre Västerfjärden 24.9-8.10 (Emmanuel Naudot, Ralf Norberg), 1 ex rast Tarvsundet, Yttre Västerfjärden 25.9-11.10 (Kerstin Årdahl, Ralf Norberg, Tommy Magnusson m.fl.). Förmodligen rörde det sig om samma fågel som flög mellan dessa båda lokaler som bara ligger något 100-tal meter ifrån varandra.

Rödspov *Limosa limosa*
Vårfynd: 1 ex rast Brånsjöns naturreservat 11.5 (Jonas Grahn).
Höstfynd: 2 ex str SV Lövöbådan, Hsk 17.8 (Joakim Lessmann), 1 1K rast Dammen N Jvg, SÖ Degernässlätten, Uds 29-30.8 (*Christer Olsson, Rolf Segerstedt m.fl.), 1 ex rast Långvikskatan, Täftelandet 30-31.8 (*Gunnar Odell, Niklas Andersson, Agnes Eriksson). De två sistnämnda fynden är fotodokumenterade och bedöms av rrk Vb tillhöra den isländska rasen (*islandica*). Nominatrasen (*limosa*) är

av artdatabanken klassad som akut hotad i landet. Redan mot slutet av 1800-talet minskade bestånden kraftig i södra Sverige till följd av omfattande utdikning av våtmarker. Därefter inleddes en lång period där arten långsamt ökade till att nå ca 375 par i början av 1990-talet. Under 20-årsperioden därefter minskade återigen det svenska beståndet, nu snabbt med 75% till ca 90 par. Även i övriga Europa har nominatrasen av rödspov gått tillbaka kraftigt. Däremot expanderar den isländska rasen och förefaller ha ökat långsamt men stadigt ända sedan 1980-talet.

Roskarl *Arenaria interpres*
Häckningar/möjliga häckningar: 12 par rapporterade från Bjuröklubb i norr till Holmögadd i söder.
Sent fynd: 1 ex rast Obbola-Storbådan, Obbola skärgård 28.10 (Niklas Andersson, Joakim Lessmann, Agnes Eriksson). Ett extremt sent fynd som slår tidigare fenologirekord från 30.9 2006 med nästan en månad.

Kustsnäppa *Calidris canutus*
Vårfynd: 1 ad hane rast Lillskärsudden 12.5 (Rolf Sandberg, Tommy Magnusson), 24 ad str N Berguddens fyr, Holmön 12.5 (Per Hansson), 2 ex rast Obbolstenarna 12.5 (Emmanuel Naudot), 30 ex str NO Ostögrundet 13.5 (Mikael Wikström, Ralf Norberg, Tommy Magnusson m.fl.), 12 ex str NO Sönnerstgrundet 13.5 (Micael Jonsson), 7 ex str N Hagaviken, Bjurön, Bjuröklubb 14.5 (Staffan Andersson), 1 ad rast Lillskärsudden 17.5 (Ralf Norberg), 1 ex rast Tuvanbankarna, Uds 19.5 (Joakim Linder).
Höstsräck: Totalt inräknades 588 ex på sydsträck under perioden 17.7-10.9. De två bästa dagarna inföll i juli med 307 ad Ostögrundet 17.7 (Mikael Wikström, Andreas Garpebring, Johan Forssell) samt 153 ad Ostögrundet 29.7 (Mikael Wikström, Ralf Norberg, Johan Forssell m.fl.).

Myrsnäppa *Calidris falcinellus*
Vårfynd: 24 fynd av totalt ca 120 individer är rätt höga summor för Västerbotten. Flest sågs vid ett par lokaler i Umeälvens delta samt vid Lövånger:15 ex rast Villanäsbankarna, Uds 30.5 (Emmanuel Naudot), 13 ex rast Lövselefjärden, inre delen, Lövånger 31.5 (Niklas Lindberg Alseryd), 14 ex rast Dammen N Jvg, SÖ Degernässlätten 4.6 (Niklas Lindberg Alseryd). Samtliga vårfynd gjordes under den förhållandevis korta tidsperioden 28.5-6.6.
Höstfynd:1 ex str SV Ostögrundet 20.8 (Mikael Wikström, Emmanuel Naudot), vilket var enda höstfyndet under året. Höstfynden i landskapet är alltid färre än vårfynden och arten tycks sällan stanna upp och rasta i vårt område denna årstid. Artens svenska bestånd bedöms som livskraftigt och stabilt av Artdatabanken och myrsnäppan är således inte rödlistad.

Spovsnäppa *Calidris ferruginea*
Samtliga: 4 ad Svarten, Obbola skärgård 17.7 (Jan Melander), 1 ad str SV Norrmjöle fiskehamn, Norrmjöle 3.8 (Christer Olsson), 2 ex rast Lillskärsudden 1.9 (Henrik Blommé, Rolf Segerstedt), 1 ex rast Lillskärsudden 4.9 (Rolf Segerstedt), 1 ex rast Lillskärsudden 9.9 (Håkan Olsson), 1 1K str SV Lövöbådan, Hsk 9.9 (Thomas Sundström). Årets 10 ex fördelat på sex fynd är en mycket låg årssumma.

Sandlöpare *Calidris alba*
Höstsräck: 1 ex 17.7 (Mikael Wikström, Andreas Garpebring, Johan Forssell), 1 ex 10.8 (Mikael Wikström, Ulf Skyllberg), 1 ex 9.9 (Ulf Skyllberg, Mikael Wikström, Ralf Norberg m.fl.), 17 ex 10.9 (Ulf Skyllberg, Mikael Wikström, Agnes Eriksson m.fl.), 2 ex 12.9 (Ulf Skyllberg, Ralf Norberg, Andreas Garpebring) samtliga Ostögrundet, 1 ex Lillhällan, Holmöarna 11.8 (Micael Jonsson), 1 1K 10.9 samt 2 1K 15.9 Lillklyvan, Hsk (Thomas Sundström), 2 ex Trappudden,

Holmöarna 6.10 (Per Hansson).
Rastare: 1 ad Lövöbådan, Hsk 16.7 (Joakim Lessmann), 1 ex Obbolstenarna 27-28.7 (Emmanuel Naudot), 2 ex Åhedåns utlopp, Sörmjöle 13.9 (Henrik Blommé, Johan Forssell m.fl.), 1 1K Lillskärsudden 14-15.9 (Gunnar Ekenberg, Micael Jonsson m.fl.), 2 ex Lövselefjärden, Lövånger 1.10 (Anders Lindström, Lena Andersson).
Fjorton fynd av totalt 35 ex innebär ett medelmåttigt år för arten i landskapet. Inget vårfynd gjordes och sådana är betydligt ovanligare än höstfynden och görs i snitt bara vartannat år och då vanligtvis under inledningen av juni månad.

Skärsnäppa *Calidris maritima*
Vårfynd: 2 ex str NO Lövöbådan, Hsk 13.5 (Jan Melander).
Höstfynd: 2 ex rast Obbola-Storbådan, Obbola skärgård 28.10 (Niklas Andersson, Joakim Lessmann, Agnes Eriksson), 8 ex rast Kläppudden, Norrmjöle 28.10 (Ralf Norberg, Johan Forssell m.fl.), 1 ex str SV Tavastudden 4.11 (Emmanuel Naudot), 1 ex rast Kläppudden, Norrmjöle 4.11 (Andreas Drott, Ruben Bergh Drott).
Fem fynd i landskapet är en normal skörd. Sticker ut gör vårfyndet eftersom det tidigare bara finns en dryg handfull observationer under våren genom alla tider, samt flocken om 8 ex på Finngrundet utanför Kläppudden i slutet av oktober.

Småsnäppa *Calidris minuta*
Vårfynd: 1 ex rast Tuvanbankarna, Uds 15-19.5 (Andreas Garpebring, Karl-Gunnar Rehn, Peter Mathisen m.fl.), 1 ex rast Lillskärsudden 16.5 (Micael Jonsson), 1 ex rast Gästerviken, Brattåsfjärden 19.5 (Mattias Laisfeldt, Katarina Lundström), 2 ex rast Lövselefjärden, Lövånger 20.5 (Anders Lindström, Lena Andersson), 1 ex rast Nagelhamnsviken, Yttre Västerfjärden 20.5 (Karl-Gunnar Rehn), 2 ex rast Björnsholmen, Skellefteå 20.5 (Anders Lindström, Lena Andersson), 2 ex rast Hörnåns utlopp, Hörnefors 21.5 (Maud Tyboni, Ritu Andersson), 1 ex rast Lillskärsudden 25.5 (Micael Jonsson), 1 ex rast Tuvanbankarna, Uds 29.5 (Johan Forssell), 1 ex rast Lillskärsudden 30.5 (Emmanuel Naudot), 1 ex rast Villanäsbankarna, Uds 2.6 (Christer Olsson).
Höstfynd: 1 1K rast Östnördestgrundet, Skeppsviks skärgård 9.8 (Emmanuel Naudot), 1 ex str SV Lillhällan, Holmön 11.8 (Micael Jonsson), 2 1K rast Östnördestgrundet, Skeppsviks skärgård 27.8 (Emmanuel Naudot), 4 1K rast Långviksskatan, Täftelandet 28.8 (Ralf Norberg), 1 ex rast Lillskärsudden 28.8 (Kalle Källebrink, Eva Johansson), 1 ex rast Lillskärsudden. 5.9 (Lars Bruks), 2 1K rast Långviksskatan, Täftelandet 10.9 (Niklas Andersson, Agnes Eriksson), 2 1K rast Lillskärsudden 11-14.9 (Ralf Norberg, Sören Wulff, Joakim Linder m.fl.), 2 ex str SV Ostögrundet 12.9 (Andreas Garpebring, Ralf Norberg), 2 ex rast Åhedåns utlopp, Sörmjöle 13.9 (Rolf Segerstedt, Dag Österlund, Karl-Gunnar Rehn), 2 1K rast Storviksanden, Sörmjöle 13.9 (Ralf Norberg), 2 ex rast Långviksskatan, Täftelandet 13.9 (Gunnar Odell), 2 1K rast Grubbsten, Hsk 15.9 (Thomas Sundström), 1 ex rast Långviksskatan, Täftelandet 17.9 (Micael Jonsson), 1 ex rast Lillskärsudden 29.9-1.10 (Roland Jansson, Christer Olsson, Manfred Dornhäuser), 1 ex str SV Blågrundsudden 1.10 (Emmanuel Naudot).
Bästa året på länge för arten i landskapet!

Vitgumpsnäppa *Calidris fuscicollis*** (1/1 - 1/1)
1 ad rast Lövöbådan, Hsk 15-17.7 (*Joakim Lessmann, Thomas Sundström, Agnes Eriksson m.fl.). Bara fyra år efter landskapets och tillika Norrlands första fynd kom så Västerbottens andra fynd. Denna gång en fågel som behagade stanna några dagar så att åtminstone skådare med tillgång till

Västerbottens andra vitgumpsnäppa sågs på Lövöbådan i juli månad. Foto: Joakim Lessman.

båt hade en möjlighet att få se fågeln. Fyndet är det 30:e i landet och det tredje i Norrland, sedan ett fynd även gjordes i Hälsingland 2016. Vitgumpsnäppan häckar talrikt på den nordamerikanska tundran, framförallt i den kanadensiska delen och övervintrar i södra Sydamerika. Fynd görs regelbundet under hösten på Azorerna och ett fåtal fåglar förirrar sig till andra delar av Europa och till Nordafrika. Av svenska fynd så utgörs nästan alla av adulta fåglar så därvidlag utgör den på Lövöbådan inget undantag.

Dvärgbeckasin *Lymnocryptes minimus*
Fynd under häckningstid: 3 sp Brånsjön 21.5-10.7 (Emmanuel Naudot, Rolf Sandberg, Peter Sunesson m.fl.), 1 ex rast Dammen S Jvg, SÖ Degernässlätten 4.6 (Niklas Lindberg Alseryd). Under våren gjordes knappa 20 fynd medan det under hösten gjordes ca 22 fynd. Ett tämligen normalt uppträdande. Arten häckar på öppna och mycket våta myrområden, oftast på stora sträng-flarkmyrar. Ett antal lämpliga häckningsbiotoper för arten finns i landskapet, men dessa områden besöks väldigt sällan av skådare, tyvärr.

Dubbelbeckasin *Gallinago media**
(83/88 - 1/2)
2 ex spel/sång Hössjö 8-23.6 (Peter Sunesson m.fl.). Fyndet gladde många lokala såväl som tillresta skådare eftersom det utgjordes av spelande fåglar som uppträdde på en lättillgänglig lokal där fåglarna dessutom behagade stanna kvar i drygt två veckor från upptäckten.

Smalnäbbad simsnäppa *Phalaropus lobatus*
Ett riktigt toppår vad gäller observationer under våren. Cirka 36 fynd av uppemot 220 ex gjordes! På sträck noterades bl.a. 16 ex str NV Lillhällan, Holmöarna 20.5 (Micael Jonsson), 13 ex str N Sönnerstgrundet 25.5 (Håkan Olsson), 60 ex str N Berguddens fyr, Holmöarna 27.5 (Jacob Rudhe, André Ahlberg, Sven Jägbrant m.fl.), 10 ex str V Ostögrundet 28.5 (Emmanuel Naudot, Andreas Garpebring). Särskilt dagssumman 60 ex är anmärkningsvärd, även med rikssvenska mått mätt. Under hösten gjordes som vanligt betydligt färre fynd. Bara två detta år, nämligen 1 ex str SV Ostögrundet 10.8 (Mikael Wikström, Ulf Skyllberg), 3 ex str SV samma lokal 20.8 (Mikael Wikström, Emmanuel Naudot).

Svartsnäppa *Tringa erythropus*
Många: 147 ex rast Västerfjärden (Berga), Uds 14.5 (Emmanuel Naudot).

Tretåig mås *Rissa tridactyla*
1 2K förbifl Lövöbådan, Hsk 21.4 (Thomas Sundström), 1 ad str NO Grundskatan. 22.5 (Lars Bruks, Anders Lindström), 2 ad str SV St Fjäderägg 10.9 (Andreas Garpebring), 1 1K str SV (10 min efter de båda adulta fåglarna) St Fjäderägg 10.9 (Andreas Garpebring), 2 1K str SV Lillhällan, Holmön 13.9 (Micael Jonsson), 1 1K str SV Tavastudden 4.11 (Emmanuel Naudot), 1 ad str SV Sönnerstgrundet 9.11 (Micael Jonsson). Två vårfynd och fem höstfynd är en ganska normal fyndbild för landskapet av en art som årligen ses längs kusten. Nästan alltid på sträck och nästan aldrig med mer än 10 fynd under ett enskilt år.

Dvärgmås *Hydrocoloeus minutus*
Häckningar: 30 ex ruvande Vajsjön, Norsjö 10.6 (Jan Andersson, Håkan Nilsson, Roger Nordmark m.fl.), 20 ex avledningsbeteende Kont, Yttre Västerfjärden 14.6 (Peter Sunesson, Nils Karlsson), 40 ad i par Utbörtingen, Holmsund 25.6 (gnm Per Wedholm), 4 ad varnande Norrmjöle fiskehamn 26.6 (Christer Olsson), 12 i par ruvande Sörbölekobbarna, Norrmjöle 28.6 (Christer Olsson, Hans Bång, Bertil Brånin), 4 i par ruvande Skahällan, Norrmjöle 28.6 (Christer Olsson, Hans Bång, Bertil Brånin), 6 i par varnande Svartsten, Rickleå 28.6 (Niklas Andersson, Jörgen Andersson), 8 ad i par på grund 350m Ö Danielsögern, Holmögadd 29.6 (Per Bernhardsson, Tomas Brodin, Per Hansson), 12 ad i par besöker bebott bo Nörd-Hällgrundsbrottet, Sillhällorna, Bjuröklubb 30.6 (Niklas Lindberg Alseryd). Sammanlagt ca 165 häckande par har rapporterats. Samtliga häckningsplatser utom en (Vajsjön, Norsjö) var belägna vid kusten.

Vittrut *Larus hyperboreus** (101/108 - 1/1)
1 2K+ sträckande N Rössgrundshålet, södra Ängesön, Holmöarna 28.4 (Per Hansson). Tre år sedan senaste fyndet av vittrut i landskapet. Arten blir alltmer ovanlig, inte bara i landskapet utan i landet som helhet. 2016 sågs t. ex. bara 16-18 vittrutar totalt i hela Sverige. År 2000 sågs 46 ex, vilket då betraktades som en låg årssumma. Under 1990-talet början sågs ca 70 vittrutar under ett normalår.

Silltrut *Larus fuscus*
Möjliga häckningar: 10 i par St Fjäderägg 13.5 (Niklas Andersson, Agnes Eriksson), 4 ex lämplig biotop Hagaviken, Bjuröklubb 21.5 (Staffan Andersson), 4 ex lämplig biotop Nörd-Hällgrundsbrottet, Sillhällorna, Bjuröklubb 25.5-6.7 (Fredrik Grahn, Mattias Laisfeldt, Katarina Lundström m.fl.), 2 i par Bastuhällan, Norrbyskär 25.5 (Jörgen Kragh), 2 i par Grundskatan 26.5 (Katarina Stenman), 2 ad lämplig biotop Lövöudden 29.5 (Barbara Leibiger, Ingo Leibiger), 10 ad lämplig biotop Hällgrundsbrotten/ Kapar-

grundet, Bjuröklubb 24.6 (Andreas Garpebring), 8 ad lämplig biotop Norrmjöle fiskehamn 26.6 (Christer Olsson), 22 ad i par Ytter-Åhällan, Norrmjöle 28.6 (Christer Olsson, Hans Bång, Bertil Brånin), 2 i par upprörd, varnande Käringskär, Norum 8.7 (Niklas Andersson, Jörgen Andersson, Agnes Eriksson m.fl.). Årets antal rapporterade möjliga häckningar avviker inte nämnvärt från antalet för de närmast föregående åren. Arten är en sparsam häckfågel längs Västerbottenskusten från södra landskapsgränsen och i vart fall upp till Bjuröklubb i norr. Silltrutstammen i Östersjön halverades från 1970-talet till början av 2000-talet. Den största minskningen ägde rum i södra halvan av Östersjön vilket bidragit till att tyngdpunkten för den svenska Östersjöpopulationen förskjutits norrut. Orsaker till minskningen tros ha varit miljögifter (bl.a. PCB), minkpredation och störningar från det rörliga friluftslivet (båtar). Under 2000-talet förefaller populationsminskningen ha upphört och det finns även indikationer på att beståndet ökar.

Skräntärna *Hydroprogne caspia*
Häckningar: Endast sex häckningar rapporterades under året från Bjuröklubb i norr ner till södra landskapsgränsen. I samtliga fall rörde det sig om solitära par. Detta är i nivå med det för föregående år men färre än för flertalet andra år under 2000-talet, då vanligtvis 10-23 par rapporterats häckande.
Inlandsfynd: 1 ad förbifl Röghägna, Tavelsjö 5.6, 21.8 och 23.8 (Wilhelm Dietrichson, Eva Dietrichson).

Vitvingad tärna *Chlidonias leucopterus** (3/3 - 1/1)
1 1K rast Blågrundsudden 8-11.11 (*Eskil Nygren, Emmanuel Naudot m.fl.). Äntligen en vitvingad tärna som behagade stanna flera dagar på samma lokal, vilket gav möjlighet för många skådare att se fågeln. Senast

Vitvingad tärna. Foto: Niklas Andersson

arten observerades i landskapet var 2010 då en adult fågel visade upp sig under en timmes tid vid Skäret, Uds. De två första fynden gjordes 1989 resp. 1990 och ingen av dessa fåglar stannade heller längre än en dag. Alla tre tidigare fynd har gjorts under sommaren. Novemberfynd är extremt ovanliga i landet. Endast tre kan återfinnas i Artportalens databas, en vid Enköping 1999, en vid Inre fjärden, Gävle 2013 och en vid Åhus 2017. Fågeln vid Gävle sågs ända in i december. Den vid Blågrundsudden såg pigg och fräsch ut men under tidig eftermiddag den 11.11 försvann den dock och kunde sedan inte återfinnas trots eftersök såväl senare samma dag som påföljande dag.

Svarttärna *Chlidonias niger** (41/43 - 1/1)
1 ex rast Tuvanbankarna, Uds 18.5 (*Emmanuel Naudot m.fl.). Under de senaste 10 åren föreligger endast 4 fynd, det senaste från 2013. Längre tillbaka sågs arten oftare i landskapet

och den var i det närmaste årlig från sent 70-tal till början av 00-talet. Att den lägre fyndfrekvensen skulle bero på att den svenska stammen har minskat stämmer inte. Tvärtom skriver Artdatabanken att: "Antalet häckande par ökade successivt under hela 1990-talet för att kulminera med 267 par år 2002. För åren 2003-2010 varierade antalet par mellan 185 till 235. Sett i ett längre tidsperspektiv är den svenska stammen stabil - populationen har pendlat mellan 150-300 par i ett halvsekel."

Bredstjärtad labb *Stercorarius pomarinus*
Vårfynd: 1 ad str NO St Fjäderägg 7.5 (Andreas Garpebring), 2 ad str N Berguddens fyr, Holmön, 12.5 (Per Hansson), 1 ad str NO Sönnerstgrundet 13.5 (Micael Jonsson), 1 ad str NO Ostögrundet 16.5 (Mikael Wikström, Emmanuel Naudot, Lars Edenius m.fl.), 4 ex str NO Lillhällan, Holmön 21.5 (Andreas Garpebring, Petter Karlsson) varav 1 även vid Tavastudden (Emmanuel Naudot, Sören Wulff), 2 ad str NO Ostögrundet 24.5 (Ralf Norberg, Andreas Garpebring m.fl.) varav en även vid Berguddens fyr, Holmön (André Ahlberg, Jacob Rudhe, Sven Jägbrant), 1 ex förbifl åt S 26.5 Ostögrundet (Andreas Garpebring) samt Berguddens fyr, Holmön (Sven Jägbrant, André Ahlberg, Jacob Rudhe m.fl.). Ynka 11 fåglar noterades på nordsträck, vilket är i nivå med senare års kräftgång. Perioden 2006-2017 har 43, 36, 16, 31, 38, 16, 34, 9, 19, 14, 14 och nu 11 ex rapporterats. Vad har hänt kan man undra?
Höstfynd: 1 1K str SV Sönnerstgrundet 8.9 (Ulf Skyllberg), 1 ex str SV Sönnerstgrundet 24.9 (Birger Risberg, Niklas Sjaunja)

Kustlabb *Stercorarius parasiticus*
Vår: 114 nordsträckande labbar, korrigerat för dubbelräkningar, är en tämligen normal summa om än i under-kant av genomsnittet. Bästa dag blev 21.5 då 15 individer sträckte förbi Lillhällan, Holmön (Andreas Garpebring).
Höst: 40 sydsträckande individer vilket är i nivå med siffrorna för de senaste åren.

Fjällabb *Stercorarius longicaudus*
Vår:1 ad str NO Lillhällan, Holmön 21.5 (Andreas Garpebring), 7 ad str N Berguddens fyr, Holmön 26.5 (André Ahlberg, Jacob Rudhe, *Sven Jägbrant), 1 ex Lillhällan, Holmön 26.5 (Tomas Staafjord), 35 ad str N Berguddens fyr, Holmön 27.5 (Jacob Rudhe, André Ahlberg, Sven Jägbrant), 6 ad str NO Ostögrundet 28.5 (Emmanuel Naudot, Andreas Garpebring), 3 ex str NO Lövöbådan, Hsk 28.5 (Jan Melander), 3 ex str NO Långrataudden, Djäkneboda 28.5 (Ulf Skyllberg), 3 ex str NO Yttre Bastufjärden, Djäkneboda 28.5 (Niklas Andersson, Jörgen Andersson), 1 ex str NO Sönnerstgrundet 28.5 (Niklas Andersson, Agnes Eriksson), 1 ad str N Lillhällan, Holmön 28.5 (Jacob Rudhe, André Ahlberg, Sven Jägbrant m.fl.). Hela 51 nordsträckande fjällabbar (efter korrigering för dubbelräkningar) så koncentrerat i tid är inget annat än en sensation och som vi kan tacka firma Rudhe-Ahlberg-Jägbrant för, som spenderade en vecka för sträckräkning på Holmön i slutet av maj och blev rikligt belönade. Flocken om 7 ex den 26.5 passerade Berguddens fyr kl. 07:20, medan sträcket dagen efter (27.5) tog fart under sen eftermiddag med följande passager vid Bergudden: 2 ex 15:10, 2 ex 16:25, 15 ex 16:45, 2 ex 17:10, 6 ex 17:45 och 8 ex 17:55. Den 28.5 avslutades haussen med 3 ex som passerade Lövöbådan och sedan Ostögrundet 06:55 för att sedan ses vid Yttre Bastufjärden och Långataudden ca 45 min senare. Det hela avslutades med ytterligare 2 ex kl. 07:50 och slutligen 1 ex 08:15 vid Ostögrundet. Dagssumman om 35 ex 27.5 är nytt

svenskt vårsträckrekord för fjällabb enligt AP2. Även om uppträdandet är helt nytt i sitt slag i Sverige så finns tidigare noteringar om omfattande sträck (max 200 ex) på finska sidan av Kvarken, just sista dagarna i maj. Fjällabben är känd att sträcka koncentrerat i tid i större flockar och kommande år kan man tänka sig att observationsperioden utökas till maj månad ut och att uppmärksamheten skärps något bland Vb:s sträcknördar.
Höst: 1 ex str SV Ostögrundet 8.8 (Mikael Wikström, Johan Forssell), 2 1K str SV Sönnerstgrundet 8.9 (Ulf Skyllberg), 1 1K str SV Ostögrundet 10.9 (Ulf Skyllberg, Mikael Wikström), 1 1K str SV Ostögrundet 12.9 (Andreas Garpebring, Ralf Norberg). Tämligen normalt uppträdande med fem sträckande individer, varav fyra noterades under hektiska simandsdagar i början av september.

Lunnefågel *Fratercula arctica** (9/9 - 1/1)
1 ex str NO Berguddens fyr, Holmön 29.4 (Per Hansson). Tionde fyndet i Västerbotten. Tio år sedan arten senast sågs i landskapet. De flesta fynd är gjorda på hösten, men ett tidigare aprilfynd föreligger.

Skogsduva *Columba oenas*
Arten häckar mycket sparsamt i landskapet. Under året gjordes ett 10-tal observationer i lämpliga häckningsbiotoper under häckningstid. Skogsduvan är en hålbyggare vars utbredning sammanfaller i stora drag med förekomsten av lämpliga grova hålträd – i södra Sverige främst ek - i anslutning till lämpliga födosöksområden på jordbruksmark. I brist på trädhål kan den även häcka i knipholkar, klippskrevor och ruiner. Här uppe i norr lär det nog vara vanligare att arten häckar i barrskogar där den utnyttjar gamla bohål av spillkråka. De flesta observationerna i Västerbotten görs dock i anslutning till jordbruksmark.
Många: 14 ex förbifl Degernäsbäcken, S väg 17.3 (Ralf Norberg).
Vinterfynd: 1 ex Strandåker, Granö 4.12 (Rolf Sandberg), 9 ex stationära Nolbyn, Lövånger 23.12 (Staffan Andersson, Erik Normark).

Turkduva *Streptopelia decaocto*
Turkduvan har i Västerbotten en stam bunden till stadsnära miljöer, främst i de äldre villakvarteren i Umeå där flera par (troligen ett 15-tal) häckar. Skellefteå och några av dess relativt närliggande samhällen såsom Ursviken, Kåge och Byske har en stabil population om några par - gissningsvis fler än 5, men färre än 10.
Fynd utanför kända kärnområden: 1 ex obs i häcktid, lämplig biotop Obbola 26.2-3.6 (Marcus Östman, Jan Roslin, Robert Stenmark m.fl.), 1 ex förbifl Berguddens fyr, Holmön 26.5 (André Ahlberg, Jacob Rudhe, Sven Jägbrant), 1 ex Strömbäck 15.8 (Bosse Sjögrund), 1 ex rast Hörnefors C 31.10 (Christer Olsson).
Många: 22 ex Röbäcksdalen (gården), Uds 21.9 (Mats Strandberg, Dag Österlund).

Berguv *Bubo bubo*
Totalt rapporterades sex berguvrevir i landskapet under 2017 fördelade över halva Västerbottens yta. I ett av reviren ringmärktes en unge. Sex revir är i nivå med resultatet för de senaste 5 åren, men färre än för åren dessförinnan. Arten tycks långsamt tappa fotfästet i landskapet i takt med att fåglar i etablerade revir faller ifrån. Den naturliga reproduktionen verkar inte kunna fylla luckorna i reviren. Dagens effektivare sophantering torde spela in i form av minskad födotillgång för råttor och därmed minskad mängd uvföda under vintern.

Kattuggla *Strix aluco** (22/25 - 1/1)
1 ex Böleäng, Umeå 8.4 (Tommy Andersson). Fågeln fotograferades sittande på ett staket inne i stadsdelen

Böleäng. Inför 2016 års rapport gick Rrk Vb igenom tidigare års fynd i landskapet och gjorde vissa sammanslagningar av observationer vilka tidigare redovisats som separata fynd men som efter granskning, bedömts gälla samma fågel/fåglar. Detta har resulterat i att antalet fynd i landskapet endast uppgår till totalt 23 om sammanlagt 26 individer.

Slaguggla *Strix uralensis*
Endast två lyckade häckningar har rapporterats. Återigen ett magert år vad gäller antal ropande slaguggior, 11-14 ropande hanar är aningen bättre än för 2016 men bara en tredjedel av antalet för 2015. Fynden är väl spridda över hela landskapet, från kust till inland och från norr till söder. Ett anmärkningsvärt fynd gällde 1 ex rast Risliden, Norsjö 18.2 (Bengt Lidén gnm Leif Bildström) där fågeln setts slå en ekorre.

Lappuggla *Strix nebulosa*
Häckningar och möjliga häckningar: en konstaterad häckning samt fyra-fem fynd av ropande fåglar eller fynd i lämplig biotop under häckningstid. Samtliga utom ett av dessa härrör från den norra halvan av landskapet och indikerar att födotillgången där var bättre än längre söderut. Den lyckade häckningen resulterade i åtminstone en unge vilken fortfarande var dununge så sent som den 7.7 (Hugo Eriksson).
Övriga fynd: Under vintern/våren gjordes ca 22 fynd och under hösten 8 fynd. Flertalet av fynden gjordes i de skådartätare delarna av landskapet, dvs. i närheten av Umeå och Skellefteå. Några fåglar fanns kvar under en längre period och visade upp sig även dagtid och bjöd därigenom på många fototillfällen, som t.ex. 1 ex Obbola industritipp, Uds 24-29.3 (Veronica Berggren, Urban Lundström, Christer Larsson m.fl.), 1 ex Böleäng, Uds 29.3-16.4 (Urban Lundström, Andreas Garpebring m.fl.), 1 ex Klabböle, Umeå 1-23.4 (Daniel Nordgren, Niklas Andersson m.fl.). Sannolikt tvingades ugglorna till dagaktivitet pga den svaga gnagartillgången under våren.

Hökuggla *Surnia ulula*
Möjliga häckningar: Inga häckningar konstaterades i landskapet under året men tre fynd gjordes under häckningstid; 1 ex i lämplig biotop Ytterklinten, Robertsfors 23.5 (Niklas Andersson, Jörgen Andersson, Agnes Eriksson m.fl.), 1 ex Brattås, Lövånger 4.6 (Mattias Laisfeldt, Katarina Lundström), 1 ad Kvarnlund, Vindeln 1.7 (Mikael Sandström).
Även om inga häckningsfynd gjordes så var observationerna av hökuggla ovanligt många under året.
Vinter/vår: Under perioden januari till början av maj sågs ca 55 individer från Skellefteå i norr till Umeå i söder. Notabelt är att inga fynd gjordes i den västra halvan av landskapet. Under våren gjordes även ett par observationer av nordsträckande fåglar: 2 ex str N Bjuröklubbs fyr 13.5 (Mattias Laisfeldt, Katarina Stenman), 1 ex str NV Tavastudden 20.5 (Emmanuel Naudot).
Höst: Under hösten ringmärktes tre hökugglor på Stora Fjäderägg; 1 ex 5.9 (Andreas Garpebring, Julia Pettersson, Anna Hallmén), 1 ex 24.9 (Niklas Andersson, Agnes Eriksson, Ida Hansson m.fl.), 1 ex 5.10 (Anton Kvarnbäck, Anton Blanch, Eleonor Karlsson m.fl.). Det är 28 år sedan fler än två hökugglor märkts under samma höst på Stora Fjäderägg. Hösten bjöd i övrigt på ca 13 hökugglefynd under perioden september t.o.m. november.

Hornuggla *Asio otus*
Häckningar: Inte heller under 2017 konstaterades någon häckning av hornuggla i landskapet. Endast 18 fynd totalt är ett lågt antal men trots allt aningen bättre än fjolårets botten-

Jorduggla. Foto: Niklas Andersson

notering om14 fynd.
Vinterfynd: 1 ex Degernäs 502, Uds 20.11 (Mats Strandberg).

Jorduggla *Asio flammeus*
Häckningar: Inga konstaterade häckningar under året och endast fyra fynd av möjliga häckningar varav tre i Umeå k:n och ett i Skellefteå k:n.

Kungsfiskare *Alcedo atthis** (13/13 - 2/2)
1 ex Lustholmen, Skellefteälven C 30.4-2.5 (Magnus Bladh, Anneli Åslund m.fl.), 1 ex förbifl Hörnåns jaktskytte-bana, Hörnefors 7.5 (Micael Jonsson). Tredje året i rad nu med kungsfiskare i Västerbotten. Detta år t.o.m. två fynd! De senaste årens milda vintrar torde ha gynnat arten. På båda årets lokaler sågs för övrigt kungsfiskare under 2015 (Skellefteälven) resp. 2016 (Hörnån). Före 2015 får man leta sig tillbaka till 1993 för att finna fynd från landskapet.

Härfågel *Upupa epops*
1 ex Lund, Skellefteå 20.5 (Joakim Wallström), 1 ex Kapellgatan, Norsjö 13.9 (Jesper Stenmark). Arten är, med knapp nöd, årlig i Västerbotten. Årets två fynd utgör en normal skörd.

Göktyta *Jynx torquilla*
Någon säker häckning kunde inte konstateras, däremot kunde 48 spelande ex räknas in. Arten tycks fortfarande hålla en stabil nivå i landskapet, sett till de senaste 20 åren. Några anmärkningsvärt tidiga eller sena fynd gjordes inte. Göktytan är ofta punktlig och anländer till landskapet andra veckan i maj och har flyttat söderut redan i augusti och septemberfynd är mycket ovanliga!

Tretåig hackspett *Picoides tridactylus*
Sträckrörelser: Under hösten noterades 50 utsträckande individer samt ca 24 ex som gjorde sträckförsök vid Sönnerstgrundet under perioden 3.9-5.11. Detta är betydligt fler än under föregående år, som var ett dåligt hackspettsår, men bara hälften av antalet under rekordåret 2015. Som vanligt inträffade sträcktoppen under andra halvan av september. De två bästa dagarna på Sönnerstgrundet denna höst var 17.9 med 10 ex str SV + 5 ex sträckförsök (Joakim Linder, Andreas Garpebring, Birger Risberg m.fl.), samt 22.9 med 8 ex str SV + 5 ex sträckförsök (Andreas Garpebring, Ralf Norberg).

Mindre hackspett *Dendrocopos minor*
Häckningar och troliga häckningar: 2 i par parning/parningsceremonier Baggböle herrgård, Umeå 12.3-11.6 (Jörgen Andersson, Tommy Magnusson, Anna Ahlström m.fl.), 2 i par parning/parningsceremonier Skeppsvik 30.3 (Christer Olsson), 1 hane upprörd, varnande Soldattorpet, Lövånger 20.6 (Jonas Grahn), 1 1K pulli/nyligen flygg Bölesholmarna, Umeå 20.7 (Christer Olsson). Därtill 38 noterade revir i lämpliga häckningsbiotoper, med trummande individer under vår/försommar.
Höststräck: Under perioden 14.9-20.10 noterades 15 individer på sydsträck vid Sönnerstgrundet, som mest 4 ex 24.9 (Birger Risberg, Joakim Öhman).

Vitryggig hackspett *Dendrocopos leucotos*
Under perioden slutet av mars-maj sågs fyra hanar och fyra honor stationärt i lämpliga häckningsmiljöer. Därtill fanns en i medierna väl uppmärksammad hane som trummade på Ön, i Gimonäs lövsumpskog, på Öst-Teg samt vid Böleholmarna, Umeå, 2.4-24.5 (Birger Risberg, Ann-Katrin Ax Sjögren m.fl.). Vid Bjuröklubb sågs en hane 19.3-5.6, tillfälligt även en hona 7.5 (Mattias Laisfeldt m.fl.). Från slutet av mars till i slutet av juli finns mer eller mindre tillfälliga fynd av fyra hanar och två honor från ytterligare sex lokaler.
Vinterfynd: En hane Dalkarlsliden, Skellefteå 6.2 (foto), 1 hane Lövöudden 3.12 (Rolf Segerstedt), 1 hane V Nagelhamnsviken, Obbolaön, 11.12 (Ralf Norberg).
Höstfynd: En hona ringm NV Degernäs by 4.9 (Tomas Brodin m.fl.), 1 hane Gästerviken, Brattåsfjärden 22.9 (Mattias Laisfeldt), 1 hona Sönnerstgrundet 18.10-6.11 (Lars Edenius, Dag Österlund m.fl.), 1 hane Bådelögern, Täftehalvön, 30.10 (Ulf Skyllberg), 1 hona ringm Strömsholm, Bureå, 18.11 (Linus Andersson).

Gråspett *Picus canus*
Häckningar: Säkerställda häckningar rapporteras ytterst sällan och inte heller under 2017 finns någon sådan. Fynd av revirhävdande fåglar under häckningstid (mitten av mars-juni) gjordes på 16 lokaler från Storkågeträsk i norr till Umeå i söder, vilket är klart färre än under de två föregående åren.
Höststräck: De flesta sträckande gråspettarna rapporterades som vanligt från Sönnerstgrundet där totalt 20 ex noterades under perioden 17.9-5.11. Detta är en låg årssumma om än likvärdig med den för 2016. Som mest under en och samma dag noterades 3 utsträckande fåglar den 8.10 (Ulf Sperens, Joakim Öhman) samt den 22.10 (Ralf Norberg, Joakim Öhman m.fl.).

Lärkfalk *Falco subbuteo*
Häckningar: Under året konstaterades fem lyckade häckningar. Utöver detta finns 20 observationer av lärkfalk med något slags häckkriterium angivet, flera av dessa får anses röra mycket troliga häckningar. Arten är välspridd, men sparsam, över hela landskapet.
Sent höstfynd: 1 ad förbifl Bjuröklubbs

fyr 1.10 (Micael Jonsson).

Pilgrimsfalk *Falco peregrinus*
Häckningar: 1 par lyckades få ut två ungar i Norsjö k:n och i Skellefteå k:n fick ett annat par ut en unge. Således två säkra häckningar i landskapet.

Törnskata *Lanius collurio*
Endast fyra häckningar säkerställdes i år: 2 i par föda åt ungar Gocart-banan, Alvik, Uds 18.7 (Christer Olsson), 2 pulli/nyligen flygga ungar Göransmarken, Rickleå, Bygdeå 28.7 (Per Wedholm), 2 pulli/nyligen flygga ungar Stöcke strandängar, Uds 13-26.8 (Emmanuel Naudot), 3 1K Obbola industritipp, Uds 17-28.8 (Ralf Norberg, Tommy Magnusson, Kerstin Årdahl). Utöver konstaterade häckningar noterades arten på ytterligare 15 lämpliga häckningslokaler.

Varfågel *Lanius excubitor*
Inga fynd som tyder på häckning gjordes under året.

Sommargylling *Oriolus oriolus** (26/26 - 1/1)
1 ex sj Bjuröklubbs fyr 9.7 (Mattias Laisfeldt, Katarina Lundström). Årets fynd blev en kortstannande individ som enbart hördes sjunga tillfälligt från ett skogsparti på väg ut till fyren på Bjuröklubb. Majoriteten av fynden som rört sjungande individer är gjorda under juni månad men det finns några enstaka fynd även från juli.

Lavskrika *Perisoreus infaustus*
Kustnära fynd: 1 ex Noret, Lövånger 8.7 (Håkan Olsson), 2 ex Tjärnbergshedens NR 18.9 (Erik Normark), 2 ex Gravabäckens naturskogsområde, Hössjö 25-29.9 (Ralf Norberg, Christer Olsson, Manfred Dornhäuser), 1 ex Stig väst Stor-Gåsmyran, Varuträsk 1.10 (Erik Normark). Ovanligt många kustnära fynd gjordes under året. Alla fynd är från årets andra halva något som antagligen kan förklaras av att ungfåglarna är mer rörliga än de vuxna individerna. Totalt gjordes under året 51 fynd fördelat på 40 lokaler, vilket är en bra årssumma. Fynden är framförallt från de nordligare delarna av landskapet, i Norsjö sn, och Jörn sn , men även i trakterna kring Vindeln.

Trädlärka *Lullula arborea*
1 sj Kåddisheden, Umeå 7.4-21.5 (Tommy Magnusson, Lars Edenius, Bertil Brånin), 2 sj Bussjöheden 8.4-1.7 (Ralf Norberg, Jan Roslin, Rolf Segerstedt m.fl.), 1 ex lockläte f.d. Grisfarmen, Uds 9.4 (Emmanuel Naudot), 1 sj Östra Ansmark, Umeå 25.5 (Lars Edenius), 1 ex Holmö by 27.5 (Micael Jonsson), 1 sj Almasjön, Sävar 23.6 (Samuel Wivstad, Adam Stålnäbb), 1 ex lockläte T-vägen, Uds 13.8 (Ann-Katrin Sjögren, Andreas Garpebring), 1 ex str SV Sönnerstgrundet 14.9 (Andreas Garpebring). Årets 8 fynd av 9 individer är något lägre än normalt för landskapet.

Berglärka *Eremophila alpestris*
1 ad rast Lillbådan, Hsk 19.4 (Thomas Sundström), 1 ad rast Övre parkeringen, Brånsjön 29.10 (Bertil Brånin). Årets båda fynd gällde kortstannande individer som bara sågs av en observatör. Fynden stämmer väl in datummässigt med tidigare fynd av arten i landskapet där majoriteten av vårfynden gjorts i andra halvan av april till första halvan av maj. Höstfynden är mer utspridda från andra halvan av september till första halvan av november. Berglärkan är nätt och jämnt årlig i Västerbotten.

Backsvala *Riparia riparia*
Häckningar eller möjliga häckningar: 30 ex bobygge Öst-Tegs industriområde, Umeå 21.5-25.8 (Christer Olsson, Andreas Garpebring, Dan Tjell), 10 ex spel/sång Bergsforsen, Umeälven, Brånsjön 25.5 (Peder Andersson), 100 ad besöker bebott bo Bergsbodatippen, Uds 30.5 (Tommy Magnusson), 3 ex lämplig biotop Fällforsselet,

Gransångare. Foto: Niklas Andersson

Harrsele, Vännäs 3-13.6 (Jonas Grahn, Emma Vidmark), 10 i par bobygge Hällnäs 3.6 (Henrik Sporrong), 20 ex lämplig biotop Lappvattsheden, Burträsk 21.6 (Mattias Laisfeldt), 160 i par besöker bebott bo Röbäck, Umeå 30.6 (Christer Olsson), 30 ex bobygge Lärlingsgatan, Öst-Teg, Umeå 1.7 (Anders Hellgren, Lars Hellgren m.fl.), 40 ad besöker bebott bo Brännlandsberget, Umeå 9-16.7 (Bertil Brånin). Vid lämpliga biotoper sågs cirka 203 par fördelat på nio lokaler. En fördubbling av antalet par jämfört med fjolårets bottenår. Arten har blivit allt mer tillbakadragen de sista 10 åren. Möjliga eller konstaterade häckningar blir bara färre och färre och kolonierna minskar successivt i storlek. Orsaken är förmodligen, åtminstone delvis, en brist på lämpliga häcklokaler, vilket egentligen skulle vara rätt enkelt att åtgärda genom att skapa jordhögar eller sluttningar för backsvalan att häcka i. Glädjande nog två relativt stora kolonier med 50 resp. 80 par detta år. I Överklinten konstaterades det att en tidigare känd, något mindre koloni, försvunnit.

Stjärtmes *Aegithalos caudatus*
Häckningar: Minst fem konstaterade häckningar och därtill 16 par noterade i lämplig häckningsbiotop under häckningstid. Arten trivs i fuktig löv- och blandskog med rik undervegetation och med inslag av döda och döende träd.
Under hösten tycks inget kraftigt inflöde från öst skett, men som vanligt sågs en hel del grupper uppåt 30 ex, främst längs kustbandet.

Gransångare, underarten tristis
*Phylloscopus collybita tristis** (22/22 - 1/1)
1 2K ringm St Fjäderägg 30.5 (Marcus Danielsson). Rasen tristis häckar talrikt

kring Uralbergen och likaså österut, möjligen/kanske troligen även väster om Ural. Jämfört med nominatformen så utmärker den sig genom att vara mer färglös, mestadels sakna gula toner samt även ha tydligt varmare örontäckare och ett annorlunda lockläte.
Tillägg för 2016: (16/16 - 6/6)
1 sj Grundskatan 6.6 (Niklas Andersson, Pontus Wennesjö, Frida Johnsson), 1 ex ringm St Fjäderägg 23.9 (Niklas Andersson, Agnes Eriksson, Stefan Delin m.fl.), 1 ex Gran, Umeå 3.10 (Roland Jansson), 1 ex ringm St Fjäderägg 9.10 (Andreas Garpebring, Julia Pettersson, Anna Hallmén m.fl.), 1 ex ringm St Fjäderägg 7.10 (Andreas Garpebring, Julia Pettersson, Anna Hallmén m.fl.), 1 ex rast Holmögadd 11.10 (Lars Edenius, Joakim Lessmann).

Grönsångare *Phylloscopus sibilatrix*
69 sjungande hanar har rapporterats under året, vilket är under medel sett till den senaste 10-årsperioden. Arten trivs i ljus lövskog, blandskog eller parkanläggningar. Från andra veckan i maj brukar grönsångarens stämma kunna höras i landskapet, en speciell sång, som brukar beskrivas som ett mynt som roterar på en marmorskiva.

Kungsfågelsångare *Phylloscopus proregulus**
1 ex Svart-Lass, Hsk 14.10 (Joakim Lessmann, Ola Sundberg, Jan Melander m.fl.).
Det föreligger totalt 144 fynd av arten i landskapet men bara 12 av dessa har gjorts efter 2008. År 1996 sågs åtminstone 24 ex, varav 22 ringmärktes på Stora Fjäderägg.

Tajgasångare *Phylloscopus inornatus*
Fler än 5 ex på Holmöarna samt fastlandsfynd: 1 ex Fodercentralen, Holmsund 14.9 (Thomas Sundström), 1 ex Trutskär, Hsk 15.9 (Thomas Sundström), 1 ex Lövöbådan, Hsk 18.9 (Jan Melander), 1 ex Vattuögrarna, Djäkneboda 23.9 (Jörgen Andersson), 6 ex Holmögadd 23.9 (Lars Edenius, Joakim Lessmann, Christer Olsson m.fl.), 1 ex Lövöbådan, Hsk 24.9 (Joakim Lessmann), 1 ex lockläte Vattuögrarna, Djäkneboda 24.9 (Jörgen Andersson), 1 ex Småbåtshamnen, Bjuröklubb 24.9 (Staffan Andersson), 1 ex lockläte Grundskatan 24.9 (Anders Lindström, Lena Andersson), 2 ex Bjuröklubbs fiskeläge 24.9 (Niklas Lindberg Alseryd, 1 ex Nagelhamnsviken, Yttre Västerfjärden 25.9 (Kerstin Årdahl), 9 ex Holmögadd 26.9 (Joakim Lessmann, Jan Melander, Eskil Nygren m.fl.), 1 ex Bjuröklubbs fyr 26.9 (Erik Normark), 1 ex lockläte Vattuögrarna, Djäkneboda 1.10 (Jörgen Andersson).
Under hösten observerades liksom föregående år 82 individer. Av dessa ringmärktes 34 ex på Stora Fjäderägg under perioden 11.9-2.10 (Christer Olsson, Maud Tyboni, Bertil Strömberg m.fl.). Höstens första fynd gjordes den 11.9 på Stora Fjäderägg och därefter sågs arten nästintill dagligen med en topp under sista veckan i september. Höstens sista fynd gjordes den 2.10, även det från Stora Fjäderägg. Inga säkra inlandsfynd gjordes utan nästan alla fynd gjordes på klassiska kustlokaler som Stora Fjäderägg, Holmön, Holmögadd, Holmsunds skärgård och Bjuröklubb.

Lundsångare *Phylloscopus trochiloides*
Häckning: 1 häckning (4 ungar) Holmö kyrkväg 55, Holmön 2.8 (Per Hansson).
Övriga fynd: 1 sj St Fjäderägg 22-23.5 (Marcus Danielsson), 1 sj Holmö by 27.5 (Jacob Rudhe, André Ahlberg, Micael Jonsson), 2 sj Holmö by 9.6-1.8 (Per Hansson, Ralf Norberg, Micael Jonsson), 1 sj Stadsliden, Umeå 10.6-2.7 (Jan Melander, Agnes Eriksson, Tommy Magnusson m.fl.), 2 sj Holmögadd 16.6 (Jan Melander), 1 sj Jungfrugraven-Grundskatan 17.6 (Katarina Stenman), 1 sj Gästerviken, Brattåsfjärden 17.6 (Mattias Laisfeldt), 1 sj Gebäckssundet, Holmöarna 20.6 (Micael Jonsson), 1 sj

Nedre Åbyn, Burträsk, 1.7 (Tobias Burlin), 1 ex lockläte, Byviken, Obbola 20-21.7 (Thomas Sundström, Kerstin Årdahl), 1 sj Grundskatan 24.7-1.8 (Staffan Andersson), 1 ex Bjuröklubbs fyr 17.9 (Staffan Andersson). Sexton vuxna individer fördelat på 15 fynd är en normal årssumma. Vid häckningen på Holmön sågs två adulta fåglar mata minst 4 ungar. Septemberfynd är ovanliga och årets fynd från Bjuröklubb är enligt Artportalen det senaste fyndet som gjorts i Västerbotten.

Sävsångare *Acrocephalus schoenobaenus*
Rapporter om totalt 89 under häckningstid sjungande individer har inkommit. Arten ligger rätt stabilt antalsmässigt varje år. Sävsångaren trivs gärna i igenväxande kärr/sjöar, sjökanter med lägre vegetation samt områden med förekomst av vass eller säv. Förekomsten av sävsångare i landskapet är sparsam, men arten är väl spridd och återfinns ofta i områden där biotopen är rätt, inte sällan då med flera ex.

Busksångare *Acrocephalus dumetorum*
Samtliga: 1 sj Gran, Umeå 6-17.6 (Roland Jansson, Rolf Sandberg, Joakim Linder m.fl.), 1 sj Vännäs 7.6 (gnm Joakim Lessmann), 1 sj Grundskatan 8-10.6 (Erik Normark, Anders Lindström, Lena Andersson m.fl.), 1 sj Grubbänget, Umeå 8.6 (Ralf Norberg), 1 sj Vännäsby station 10-26.6 (Tommy Magnusson, Dag Österlund, Ralf Norberg m.fl.), 1 sj Vännäsby, Blomstervägen vid Hemberget 10.6 (Jonas Grahn), 1 sj Prästsjön, Umeå 11.6 (Rolf Segerstedt), 1 ex permanent revir Norra Frostkåge 12.6-2.7 (Mats Holmkvist, Fredrik Grahn, Lars Lindmark m.fl.), 1 sj Dammen N Jvg, SÖ Degernässlätten 14-26.6 (Emmanuel Naudot, Kerstin Årdahl, Micael Jonsson), 1 sj Holmö by 14.6 (Ralf Norberg), 1 sj Omberget, Holmsund 16.6-11.7 (Hans Gardfjell, Joakim Linder), 1 sj Hörnåns utlopp, Hörnefors 16-29.6 (Henrik Blommé, Andreas Garpebring, Christer Olsson m.fl.), 1 sj Grubbströms gård, Holmö by 16-20.6 (Per Hansson, Micael Jonsson), 2 sj Holmögadd 16.6 (Jan Melander), 1 sj Järnvägsgatan, Holmsund 17.6 (Hans Gardfjell), 1 sj Ålidhem, Umeå 19.6 (Sören Wulff), 1 sj Renfors, Vindeln 20-25.6 (Henrik Sporrong), 1 sj Ytterklinten, Robertsfors 22-23.6 (Niklas Andersson, Agnes Eriksson, Jörgen Andersson m.fl.), 1 sj T-vägen (SV), Uds 26.6 (Rolf Sandberg), 1 ex permanent revir Västra Pengfors 27.6 (Jonas Grahn), 1 sj Bygdeträskliden, Burträsk 3.7 (Niklas Lindberg Alseryd), 1 sj Ekmans kulle, Uds 7.7 (Lars Edenius). Totalt noterades 23 revirhävdande hanar under året, vilket är en bra årssumma för landskapet. Arten har ökat under ett antal år. Från att knappt ha varit årlig i början av 2000-talet har det under den senaste fem åren gjorts omkring 15-25 fynd årligen. Det ska bli intressant att se om den positiva utvecklingen i landskapet fortsätter.

Rörsångare *Acrocephalus scirpaceus*
1 sj Lillskärsudden 3.6 (Rolf Sandberg), 1 sj Storavan 6-8.6 (Micael Jonsson, Kerstin Årdahl), 1 sj Ryssvadet-Fäbodvallen, Nedre Sävarån 17.6 (Andreas Garpebring, Julia Pettersson, Anna Hallmén m.fl.), 1 sj Megrundet, Hörnefors 30.6-2.7 (Christer Olsson, Karl-Gunnar Rehn, Tommy Magnusson m.fl.), 2 ringm T-vägen, Uds 15.8 (Marcus Östman, Jan Roslin, Alexander Gustavsson), 1 1K individmärkt T-vägen, Uds 17.8 (Andreas Garpebring). Sex fynd av sju individer är en normal årssumma. Alla fynd av sjungande individer gjordes i kustlandet.

Kärrsångare *Acrocephalus palustris*
1 sj Lillskärsudden 2.6 (Kerstin Årdahl), 1 sj Röbäcks by, Uds 10.6 (Micael Jonsson), 1 ex Lilltjärn Degermyran,

Västerbottens första tillika Sveriges tredje Saxaulsångare observerades på Lillbådan i Holmsunds skärgård den 3 september 2017. Foto: Joakim Lessman

Hörnefors 16.6 (Petter Karlsson), 1 sj Ringmärkardungen, Uds 20.6 (Conny Palm, Lars Erik Norbäck, Carl Jyker m.fl.), 1 sj Norrmjöle havsbad 1-2.7 (Anders Hellgren, Lars Hellgren, Joakim Linder m.fl.). Likt föregående år gjordes fem fynd, alla gällde sjungande individer i södra delen av landskapet.

Saxaulsångare *Iduna rama*** (0/0 - 1/1)
1 1K rast Lillbådan, Hsk 3.9 (*Thomas Sundström, Joakim Lessmann, Fredrik Widman m.fl.). Ny art för Västerbotten och tredje fyndet i Sverige. Datummässigt stämmer fyndet väl in med de två tidigare fynden vilka är från Hoburgen, Gotland 3.9 1995 resp. Södra udden, Ottenby, Öland 19.8 2002. Arten häckar som närmast norr om Kaspiska havet i västra delarna av Kazakstan/södra Ryssland.

Härmsångare *Hippolais icterina*
Under året rapporterades totalt 30 sjungande hanar vilket är något under genomsnittet för de senaste åren. Arten har en förhållandevis kort sångperiod och hörs sjunga som intensivast sista veckan i maj fram till mitten av juni för att därefter tystna rätt snabbt. Arten trivs i lummiga lövskogsmiljöer ofta med inslag av rik undervegetation. Detta speglas ganska väl av årets fyndbild där majoriteten av fynden är gjorda längs Umeälvens dalgång.

Gräshoppsångare *Locustella naevia*
1 sj Lillhällan, Holmön 24.5 (Per Hansson), 1 sj Lappvik, Lövånger 4.6-3.7 (Staffan Andersson, Mattias Laisfeldt), 1 sj Hössjö 8.6-13.7 (Peter Sunesson, Bo Nensén, Karl-Gunnar Rehn m.fl.), 1 sj Ön, Umeå 17-19.6 (Jonas Jönsson, Sören Wulff), 1 sj Avaliden, Tavelsjö 28.6-1.7 (Mikael Sandström, Niklas Andersson, Agnes Eriksson m.fl.). Under året noterades fem sjungande individer varav två stannade en längre period. Efter några år (2011-2015) med relativt höga årssummor på över tio individer har de senaste två åren genererat ett antal som är mer i nivå med det för slutet av 2000-talet, då det i genomsnitt sågs sex individer per år.

Flodsångare *Locustella fluviatilis*
1 sj Stigen Grundskatan-Sillhällorna, Bjuröklubb 4.6 (Mattias Laisfeldt, Katarina Lundström). Ett enda fynd under året vilket är klart sämre än de senaste årens förhållandevis höga årssummor.

Törnsångare *Sylvia communis*
Under året inräknades 53 sjungande hanar, vilket t.ex. kan jämföras med de 108 sjungande hanar som registrerades under 2014. Arten trivs i öppnare landskap med inslag av täta snår, varför det kanske inte är så konstigt att arten har sin starkaste stam på öarna i södra Holmöarkipelagen.

Ringtrast *Turdus torquatus*
Vårfynd: 1 ad hane Bågvägen, Holmsund 1.5 (Joakim Linder, Tommy Magnusson), 1 honf Yttertavle, Umeå 1.5 (Micael Jonsson), 1 ad Östra Hökmark 2.5 (Leif Lundholm), 1 2K+ honf samt 1 3K+ hane N Tjälamark,

Hybridtrasten i Överboda. Foto: Niklas Andersson

Umeå 6.5 (Johan Forssell, Mikael Wikström), 1 hane Stornorrforsdammen, Umeå 6.5 (Emmanuel Naudot), 1 ad hane St Fjäderägg 7.5 (Andreas Garpebring), 1 hane Hällnäs 9.5 (Margareta Norlin), 1 hona St Fjäderägg 9.5 (Andreas Garpebring), 1 hona Harrsjön, Bureå 10.5 (Christer Olsson), 2 ex Klementsåkern, Holmö by 13.5 (Per Hansson), 1 ex str N Bjuröklubbs fyr 13.5 (Mattias Laisfeldt), 1 honf Västra Näset, Vebomark, Lövånger 13.5 (Mattias Laisfeldt, Katarina Lundström), 1 hane Nolbyn, Lövånger 14.5 (Anders Lindström, Lena Andersson), 1 hona Innerviksängarna, Skellefteå 15.5 (Erik Normark), 1 ex Östermalmsskolan, Umeå 18.5 (Peter Sunesson), 1 hona Holmögadd 19.5 (Lars Edenius, Joakim Lessmann), 1 2K hona Lillhällan, Holmön 20-21.5 (Micael Jonsson, Andreas Garpebring, Petter Karlsson m.fl.), 1 honf St Fjäderägg 21.5 (Marcus Danielsson), 2 ex Holmögadd 21.5 (Niklas Andersson, Joakim Lessmann, Agnes Eriksson m.fl.).
Höstfynd: 1 2K+ hane Baggböle herrgård, Umeå 23.10 (Lars Edenius).
Under året sågs 23 individer fördelat på 20 fynd. Nedfallsliknande väder och hög bevakning på Holmöarna tycks vara viktiga faktorer för att det ska ses många ringtrastar i Västerbotten. Förmodligen kommer många av ringtrastarna över Kvarken, från den finska sidan, varför Holmöarna ofta får många fynd. Höstfynd är sparsamma och görs inte varje år.

Svarthalsad trast x bruntrast/rödtrast
*Turdus atrogularis x eunomus/naumanni*** (0/0 - 1/1)
1 2K hane Innersjö, Överboda 22.1-10.3 (Carin Eriksson Edlund, Karl-Gunnar Rehn, Emmanuel Naudot m.fl.). Fågeln uppvisade en tydlig rosttonad vingpanel, en karaktär som den delade med en trast sedd i Belgien 2010 som efter DNA-analys visade sig vara en hybrid mellan svarthalsad och brun- eller rödtrast. Raritetskommittén har

därför gjort bedömningen att även fågeln i Innersjö kan publiceras som en sådan hybrid. Fågeln blev en riktig långstannare och alternerade mellan byns olika fågelmatningar i lite mer än en månad. En förklaring till att fyndet gjordes under början av 2017 ligger antagligen i att det under hösten 2016 rådde ett väderläge med gynnsamt sträckväder mot väster. Detta resulterade i att stora mängder av sibiriska tättingar (arter som häckar i Sibirien och egentligen ska flytta till Mellanöstern/södra Asien) dök upp i Sverige. Hybridtrasten hade alltså antagligen kommit till Sverige under senhösten och sedan övervintrat här. På fem andra platser i Sverige gjordes under vintern/vårvintern fynd av svarthalsade trastar som bedömdes som rena.

Näktergal *Luscinia luscinia*
Samtliga: 1 sj Holmö by 27.5 (Jacob Rudhe, André Ahlberg, Micael Jonsson m.fl.), 1 sj Grubbströms gård, Holmö by 7-20.6 (Per Hansson, Björn Olsen, Micael Jonsson), 1 sj Sjöboden, Ytterboda 7-10.6 (Niklas Lindberg Alseryd, Joakim Öhman), 1 sj Vännäsby 10-29.6 (Christer Laggar, Tora Byström, Håkan Rune m.fl.), 1 sj Nydalasjön, Umeå 11.6 (Albin Enetjärn), 1 sj Gimonäs lövsumpskog, Umeå 15-21.6 (Christer Olsson, Bertil Brånin, Jan Roslin m.fl.). Ett dåligt år för arten med enbart sex sjungande individer. Likt föregående år gjordes bara fynd från landskapets sydöstra del.

Tajgablåstjärt *Tarsiger cyanurus** (20/20 - 5/5)
1 honf Tavastudden 17.9 (*Pontus Wennesjö, Frida Johnsson), 1 honf Obbola industritipp, Uds 21.9 (*Christer Olsson), 1 1K ringm St Fjäderägg 24.9 (Niklas Andersson, Agnes Eriksson, Ida Hansson m.fl.), 1 honf Holmögadd 30.9-1.10 (*Lars Edenius, Joakim Lessmann, Niklas Andersson, Johan Forssell), 1 ringm St Fjäderägg 9-11.10 (Sören Wulff, Eskil Nygren). Fem fynd av tajgablåstjärt är en toppnotering för landskapet. Arten har varit nästintill årlig under 2010-talet med Stora Fjäderägg som den säkraste lokalen.

Mindre flugsnappare *Ficedula parva*
Häckning: 3 pulli/nyligen flygga ungar Jungfruhamnsmyran, Bjuröklubb 16.7 (Mattias Laisfeldt, Katarina Lundström). Möjliga häckningar: 1 3K+ hane upprörd, varnande Stora Tuvan, Uds 19.5-14.7 (Dag Österlund, Ralf Norberg, Eskil Nygren m.fl.), 1 ex upprörd, varnande Hagaviken, Bjurön, Bjuröklubb 10-26.6 (Staffan Andersson). Utöver konstaterade och möjliga häckningar gjordes observationer i lämpliga häckningsmiljöer under häckningstid på 14 platser i landskapet. Ute på Bjuröklubb inkl. Hagaviken hördes minst sex sjungande hanar under våren varav några säkert var genomflyttande individer.
Övriga vår- & sommarfynd: 1 ex St Fjäderägg 16.5 (Niklas Andersson, Agnes Eriksson), 1 honf Lillhällan, Holmön 20.5 (Micael Jonsson, Andreas Garpebring), 3 ex ringm St Fjäderägg 21-30.5 (Marcus Danielsson), 2 ex Holmögadd 21.5 (Niklas Andersson, Joakim Lessmann, Agnes Eriksson m.fl.), 1 sj Inägan, St Fjäderägg 24.5 (Marcus Danielsson), 1 sj St Fjäderägg 30.5 (Marcus Danielsson), 1 2K ringm Strömsholm, Bureå 15.6 (Linus Andersson), 1 3K+ hona ringm Strömsholm, Bureå 20.7 (Linus Andersson).
Höstfynd: 1 1K ringm Danielsten, Bureå 30.8 (Linus Andersson), 1 ex St Fjäderägg 6.9 (Andreas Garpebring, Anna Hallmén), 1 ex lockläte Stadsliden, Umeå 9.9 (Micael Jonsson), 1 honf Tavastudden 17.9 (Pontus Wennesjö, Frida Johnsson), 1 honf Bjuröklubbs fyr 17.9 (Staffan Andersson), 1 2K+ hane Lappsanden, Bjuröklubb 24.9 (Katarina Stenman), 1 ex Stora Tuvan 25.9 (Jonas Grahn). Uppskattningsvis noterades 41 individer under året, vilket är nytt rekord för landskapet.

En av två tajgablåstjärtar som ringmärktes på Stora Fjäderägg under hösten. Foto: Niklas Andersson

Svart rödstjärt *Phoenicurus ochruros*
2 ex St Fjäderägg 14.5 (Niklas Andersson, Agnes Eriksson), 1 ad hane Obbola 15.5 (Joakim Linder), 1 sj Fodercentralen, Holmsund 28.6 (Christer Olsson). Tre fynd av fyra individer gjordes under året. Fyndet av den sjungande fågeln vid Fodercentralen är intressant eftersom lokalen är typisk för den miljö som arten vanligtvis häckar i. Antalet fynd av arten i landskapet har nu passerat 100 och fyndstatistiken redovisas därför inte längre i årsrapporten.

Forsärla *Motacilla cinerea*
Häckning: 2 ex föda åt ungar Energicentrum, Klabböle, Umeå 29.3-23.6 (Christina Adolfsson, Thomas Ågren, Joakim Linder m.fl.).
Övriga fynd: 1 ex rast Storavan 8.4 (Mikael Wikström), 1 str SV Kläppudden, Norrmjöle 5.9 (Christer Olsson), 1 str V Tavastudden 17.9 (Pontus Wennesjö). Återigen kunde en häckning konstateras vid Energicentrum, Klabböle. Arten har varit nästintill årlig på lokalen sedan 2008 och häckningar har kunnat konstateras ett antal gånger. I övrigt gjordes inga fynd som tyder på häckning utan enbart tre fynd från flytt- eller rastlokaler.

Större piplärka *Anthus richardi** (30/32 - 1/1)
1 ex rast Skäret, Uds 24.5 (*Emmanuel Naudot, Karl-Gunnar Rehn, Ralf Norberg m.fl.). Första fyndet sedan i oktober 2014. Årets fynd utgjordes av en kortstannande individ som uppehöll sig på en plöjd åker under några timmar på morgonen. Det finns sedan tidigare bara två vårfynd, även de är från maj månad.

Sibirisk piplärka *Anthus hodgsoni*** (10/10 - 1/1)
1 1K ringm Stora Fjäderägg 18.9 (Niklas Andersson, Agnes Eriksson, Stefan Delin m.fl.). Likt föregående år ringmärktes en sibirisk piplärka på Stora Fjäderägg. Av de elva fynd som gjorts i landskapet utgörs åtta av ringmärkta fåglar på Stora Fjäderägg.

Rödstrupig piplärka *Anthus cervinus*
Vårfynd: 1 ex rast Lillskärsudden 18.5 (Micael Jonsson), 1 ex rast Myrorna, Holmöarna 20.5 (Micael Jonsson, Andreas Garpebring), 1 ex rast Lillskärsudden 23.5 (Per Johan Ulfendahl), 1 ex rast Gärdefjärdens naturreservat 31.5 (Niklas Andersson, Jörgen Andersson, Agnes Eriksson m.fl.). Fyra fynd fördelat på lika många ex är en hög vårsumma. Under hösten sågs cirka 70 individer mellan 26.8-26.9, vilket är ett tämligen normalt uppträdande.

Skärpiplärka *Anthus petrosus*
Häckningar och troliga häckningar: 1 ex lämplig biotop St Fjäderägg 29.5-24.9 (Marcus Danielsson, Christer Olsson, Niklas Andersson), 1 ad bo, ägg/ungar Malgrundögrarna, Grossgrunden, Holmöarna 29.6 (Per Bernhardsson, Tomas Brodin, Per Hansson), 2 ad i par upprörd, varnande Svartbådaögern, Holmögadd 29.6 (Per Bernhardsson, Tomas Brodin, Per Hansson), 2 i par lämplig häckbiotop Käringbådan, Norum 8-22.7 (Niklas Andersson, Jörgen Andersson, Agnes Eriksson), 1 sj Lillklinthällorna, Ängesön, Holmöarna 21.7 (Per Hansson, Jonas Lundberg), 2 i par lämplig häckbiotop Hällgrundet, Lantvallen, Djäkneboda 26.7-17.9 (Kjell Grankvist).

Bofink *Fringilla coelebs*
Vinterfynd: Under jan-feb sågs som brukligt enstaka individer på fågelbord i landskapet. Skatvägen i Hörnefors, hyste max 9 ex (1.1) medan Degernäs by, Uds toppade med 5 ex samma dag. Under Ume Bird Race (UBR) 21.1 var arten fåtalig och sågs endast av hälften (14) av de tävlande lagen (30). Den enda observationen under Skellefteå Bird Race var 1 ex Norrböle, Skellefteå 28.1. I februari sågs max 7 ex Degernäs by, Uds 6.2 (Mats Strandberg, Dag Österlund). Dessutom 1 ex Linåkersvägen, Teg 2.2 (Ulf Norberg), 2 ex Bågvägen, Holmsund 4.2 (Joakim Linder), 2 ex Röbäcks by 12.2 (Micael Jonsson), 1 ex Kopparvägen, Carlslid 21.2 (Sören Wulff). Samtliga klassiska fågelmatningar under UBR. Ovanligt många individer stannade kvar på de oskördade fält som lämnats under en ovanligt regnig höst. Under december var grupper om 1-5 ex vardagsmat vid fågelbord över hela landskapet. Flockar om 10-20 ex noterades I Sörmjöle, Degernäs, och Myckle.

Bergfink *Fringilla montifringilla*
Vinterfynd: 1 ex 1-2.1 Degernäs by, Uds (Joakim Linder, Rolf sandberg, Bertil Brånin m.fl.) var enda vinterfyndet i början på året. Under slutet av december noterades totalt ca 5 individer i Umeå kommun (Holmö By, Degernäs by, Sofiehem, Carlslid). I Skråmträsk sågs hela 6 ex 8.12 (Leif Bildström).

Stenknäck *Coccothraustes coccothraustes*
Vinter: 1 ex Medlefors, Skellefteå 5.1 (Staffan Andersson, Olle Holmström), 1 ex Ön, Umeå 18.2 (Micael Jonsson). Likt föregående år sågs väldigt få stenknäckar under vintermånaderna.
Häckning: En konstaterad häckning (3 pull) konstaterades på Rovön, Skellefteå 5.7 (Mattias Laisfeldt).
Övriga fynd under häckningstid: Uppskattningsvis 17 par i Umeå och 4 par i Skellefteå vilket är i nivå med antalet under föregående år. Utanför Umeås och Skellefteås dalgångar finns följande fynd under häckningstid: 2 ex Holmö by 27.5 (Jacob Rudhe, André Ahlberg, Micael Jonsson), 2 ex Kulbäcksliden, Vindeln 1.6 (Lars-Göran

Nilsson), 1 ex Lövånger samhälle 27.6 (Niklas Lindberg Alseryd).

Tallbit *Pinicola enucleator*
Årets två första månader inleddes med ett fåtal fynd, totalt 32 ex fördelat på 8 fynd. Inga större sträckrörelser noterades under våren och enbart två fynd gjordes under mars och april. Höstens första observation gjordes den 28.9 och därefter sågs arten nästintill dagligen med en topp under slutet av oktober. Uppskattningsvis rörde det sig om drygt 850 ex fördelat på 48 fynd. Under slutet av november minskade antalet observationer och under årets sista månad gjordes enbart ett fåtal fynd.
Många: 30 ex St Fjäderägg 17.10 (Anna Ahlström, Ann-Katrin AX Sjögren), 20 ex Blågrundsudden 18.10 (Henrik Blommé), 500 ex St Fjäderägg 27.10 (Stora Fjäderäggs fågelstation), 40 ex Obbola industritipp, Uds 29.10 (Gunnar Ekenberg).

Domherre *Pyrrhula pyrrhula*
Många: 50 ex Botsmark 7.1 (Niklas Lindberg Alseryd).

Rosenfink *Carpodacus erythrinus*
Sommar: Totalt hördes 89 sjungande hanar från andra halvan av maj fram till slutet av juli. En siffra något under medel. Arten anländer normalt runt 20 maj och flyttar under augusti månad, vilket tydligt avspeglas av årets fyndskörd.

Vinterhämpling *Linaria flavirostris*
Vinterfynd: 1 ex Obbola industritipp, Uds 14-21.1 (Emmanuel Naudot, Niklas Andersson, Agnes Eriksson m.fl.).
Vår: Vårens första vinterhämplingar observerades 31.3 och därefter sågs arten talrikt fram till slutet av april. Fynd av flockar med fler än 10 individer: 40 ex Skäret, Uds 31.3-5.4 (Marcus Östman, Jan Eriksson, Ralf Norberg m.fl.), 15 ex T-vägen, Uds 3-15.4 (Christer Olsson, Ralf Norberg, Emmanuel Naudot m.fl.), 40 ex Degermyrans soptipp, Skellefteå 5-16.4 (Anders Lindström, Lena Andersson, Joakim Wallström), 18 ex Storavan 6.4 (Micael Jonsson), 16 ex Gocart-banan, Uds 8.4 (Joakim Öhman), 45 ex Degernäsbäcken, S väg 9.4 (Emmanuel Naudot, Kerstin Årdahl, Niklas Andersson m.fl.), 14 ex Piren Holmsund 9.4 (Tommy Magnusson), 15 ex T-vägen, Uds 12.4 (Emmanuel Naudot), 100 ex Obbola industritipp, Uds 16-17.4 (Emmanuel Naudot, Ralf Norberg), 109 ex Stäppen, Holmsund 17-19.4 (Niklas Andersson, Agnes Eriksson, Rolf Segerstedt m.fl.), 28 ex Hössjö 18-30.4 (Peter Sunesson), 20 ex Brån, Ytterbyn 18.4 (Jonas Grahn), 20 ex Stöcke 27.4 (Lars Bruks), 45 ex Piren, Holmsund 30.4 (Emmanuel Naudot, Henrik Sporrong), 11 ex Stormyran, Missenträsk, Jörn 5-6.5 (Lennart Wigenstam, Monica Berggren). Totalt uppskattas 605 ex fördelat på 30 fynd noterats under våren vilket är ett rekorduppträdande. Flocken på 109 ex vid Stäppen, Holmsund är den högsta noteringen i landskapet rapporterad i Artportalen.
Höst: Under hösten gjordes ett antal observationer under perioden 28.9-6.11, uppskattningsvis 37 ex fördelat på 14 fynd.
Sent fynd: 1 ex Umeå uthamn, Holmsund 7.12 (Christer Olsson).

Bändelkorsnäbb *Loxia bifasciata*
Ett tämligen normalt uppträdande under året: 75 fynd fördelat på 409 ex. Som vanligt gjordes majoriteten av fynden från slutet av juni fram till början av augusti, samt under september månad.
Många (40 ex eller fler): 40 ex rast Bjuröklubbs fyr 4.7 (Staffan Andersson), 40 ex förbifl Jungfruhamnsmyran, Bjuröklubb 16.7 (Mattias Laisfeldt, Katarina Lundström), 40 ex str N Hagaviken, Bjurön, Bjuröklubb 24.7 (Staffan Andersson).
Vinterfynd: 1 hona rast Jämtlandskälen, Mickelsträsk 24.1 (Ralf Norberg).

Steglits *Carduelis carduelis*
Häckning: 1 ex besöker bebott bo Ön, Umeå 4.6 (Christer Olsson).
Många (fler än 10): 12 ex Degernäsbäcken, S väg 21.8 (Marcus Östman), 12 ex Gocart-banan, Alvik, Uds, 31.8 (Tommy Magnusson), 12 ex Sofiehem 2.9 (Katarina Stenman), 30 ex Obbola industritipp, Uds 21.9 (Christer Olsson, Ralf Norberg, Joakim Linder m.fl.), 15 ex Fodercentralen, Holmsund 1.10 (Rolf Sandberg), 12 ex Grubbänget, Umeå 13.10 (Bertil Brånin), 32 ex Västerhiske, Umeå 22-24.10 (Roland Jansson).
Enbart en konstaterad häckning gjordes under året. Ett flertal observationer av ungfåglar gjordes dock under sensommaren/tidig höst vilket tyder på att flera häckningar skett i landskapet.

Gulsparv *Emberiza citrinella*
Många: 150 ex Hössjö 1.1 (Peter Sunesson), max 400 ex Stöcke 2.1-5.2 (Ulf Skyllberg, Henrik Blommé, Christer Olsson m.fl.), max 190 ex rast f.d. Grisfarmen, Ö Degernäs, Uds 15.1-5.2 (Ulf Skyllberg, Johan Forssell), 300 ex Hissjö 21.1 (Andreas Bernhold, Ulf Skyllberg, Per Bernhardsson m.fl.), 100 ex Degernäsbäcken, S väg 1.4 (Niklas Andersson, Agnes Eriksson), 400 ex rast Svidjevägen, Uds 1.12 (Joakim Linder), 120 ex Ånäset samhälle 9.12 (Leif Bildström). Flockar på över 100 ex rapporterades från sex olika lokaler i landskapet.

Ortolansparv *Emberiza hortulana*
Totalt rapporterades 37 sjungande hanar eller revirhävdande fåglar, fördelat på 26 lokaler. Detta är den lägsta siffran under de senaste tio åren. Största koncentrationen av sjungande hanar rapporterades likt föregående år från Hössjö, där 6 ex rapporterades 24.5 (Peter Sunesson). Endast en säker häckning konstaterades: 2 ex föda åt ungar Ringmärkardungen, Uds 20.6 (Conny Palm, Lars Erik Norbäck, Carl Jyker m.fl.).

Dvärgsparv *Emberiza pusilla** (61/62 - 13/15)
Vår: 3 ex föda åt ungar Bjuröklubb 4.6-20.7 (Erik Normark, Niklas Andersson, Jörgen Andersson m.fl.).
Höst: 1 1K T-vägen (SV), Uds 13.9 (Max Steinmetz), 1 ringm Obbola industritipp, Uds 15.9 (Karl-Gunnar Rehn, Robert Stenmark), 1 ringm St Fjäderägg 15.9 (Christer Olsson, Christer Wilhelmsson, Bertil Strömberg m.fl.), 1 ringm St Fjäderägg 17.9 (Niklas Andersson, Agnes Eriksson, Stefan Delin m.fl.), 1 ex rast Holmögadd 23.9 (*Lars Edenius, Joakim Lessmann, Johan Forssell m.fl.), 1 ex rast St Fjäderägg 24.9 (Niklas Andersson, Agnes Eriksson, Ida Hansson m.fl.), 1 1K ringm Danielsten, Bureå 25.9 (Linus Andersson), 1 1K ringm St Fjäderägg 25.9 (Elias Rankka, Eleonor Karlsson, Anton Blanch), 1 1K ringm Danielsten, Bureå 29.9 (Linus Andersson, Anders Lindström), 1 ex ringm Rönnfällan, Norsjö 6-8.10 (Thomas Birkö, Lars Bruks, Anders Lindström m.fl.), 1 hane ringm St Fjäderägg 12.10 (Eskil Nygren, Sören Wulff), 1 ex rast Krabbögern, Ängesön, Holmöarna 14.10 (Niklas Andersson, Pontus Wennesjö, Agnes Eriksson).
Under året noterades hela 15 individer, vilket är ett rekordartat uppträdande för landskapet. Fåglarna ute på Bjuröklubb rörde två revirhävdande hanar och en hona. Den 1.7 sågs en av individerna samla bomaterial samt med föda i näbben - vilket anses vara tillräckligt för att kunna räknas som häckning. Sedan tidigare finns konstaterade häckningar i länet, men detta tycks vara den första kända häckningen av arten i landskapet Västerbotten! Åtta av höstens tolv individer ringmärktes. Den höga andelen ringmärkta individer hänger antagligen samman med att arten är relativt svårsedd i fält.

Videsparv *Emberiza rustica*
Häckningar: 2 Stormyran, Vithattsmyrarna NR, Jörn 17.6-20.6 (Kjell

Den första konstaterade häckningen av dvärgsparv i Västerbotten ägde rum på Bjuröklubb sommaren 2017. Foto: Niklas Andersson

Grankvist, Fredrik Grahn), 1 (2 1K) Slyberg, Bygdsiljum 16.7 (Niklas Lindberg Alseryd).
Fynd under häckningstid: 1 sj Bastuträsket, Talliden 4.6 (Andreas Garpebring, Julia Pettersson), 1 ex Selsfors, Överklinten 1.7 (Mattias Nordlund, Jan Henriksson), 1 sj Stavaträsk, Storkågeträsk 8.7 (Christer Olsson), 1 ad hona Jungfruhamnsdiket, Bjuröklubb 20.7 (Niklas Lindberg Alseryd).
Många (fler än 10): 18 ringm St Fjädergg 21.8-23.9 (Christer Olsson, Andreas Garpebring, Anna Hallmén m.fl.), 90 ringm Danielsten, Bureå 24.8-25.9 (Linus Andersson), 40 str S Hagaviken, Bjuröklubb 2.9 (Staffan Andersson), 20 ex Holmö by 3.9 (Micael Jonsson).
Sena fynd: 1 str S Holmögadd 1.10 (Thomas Sundström), 1 ex Bjuröklubbs fyr 1.10 (Micael Jonsson). Det är svårt att utifrån enbart spontanrapporteringen i Artportalen dra några större slutsatser om populationsförändringar i landskapet. Enligt Artdatabanken fortsätter videsparven att minska i Sverige och har under de senaste 10 åren minskat med 45%.

Sävsparv *Emberiza schoeniclus*
Sena fynd: Efter den 15.10 sågs 20 ex fördelat på 11 fynd, av vilka majoriteten gjordes kring Umeås kustband. Senaste fyndet var 1 honf Z-gården, Tväråbäck 4.11 (Jonas Grahn, Jörgen Grahn).
Många: 314 ex ringm Danielsten, Bureå 21.8-1.10 (Linus Andersson, Anders Lind-

ström), 254 ex str SV Sönnerstgrundet 14.9-22.10 (Andreas Garpebring, Ralf Norberg, Tommy Magnusson m.fl.) varav 161 ex 22.9 (Andreas Garpebring, Ralf Norberg), 109 ex ringm St Fjäderägg 14.9-6.10 (Christer Olsson, Christer Wilhelmsson, Bertil Strömberg m.fl.), 100 ex rast Holmögadd 23.9 (Lars Edenius, Joakim Lessmann, Johan Forssell m.fl.).

Lappsparv *Calcarius lapponicus*
Vinterfynd: 1 ex rast Västersidan, Stöcke och Degernäs 502, Uds 15-22.1 (Ulf Skyllberg, Andreas Bernhold, Per Bernhardsson m.fl.).
Vinterfynd är ovanliga och rrk gör därför bedömningen att rapporterna från Stöcke och rapporten från Degernäs gäller en och samma individ som rört sig mellan två närliggande födosöksområden inom Umeälvens delta och slätter.
Många (fler än 10 ex): 20 ex Södra Degernässlätten 9.4 (Andreas Garpebring), 12 ex Hössjö 9.4 (Peter Sunesson), 13 ex Gran, Umeå 26.4 (Roland Jansson), 12 ex Hössjö 30.4 (Peter Sunesson), 20 ex södra Djäkneböleslätten, Djäkneböle 1.5 (Niklas Andersson, Agnes Eriksson, Pontus Wennesjö), 25 ex Vallen, Lövånger 6.5 (Lena Andersson, Anders Lindström), 25 ex str Brånsjön 7.5 (Henrik Sporrong), 35 ex Hössjö 7.5 (Peter Sunesson) 30 ex Brännan, Ragvaldsträsk, Skellefteå 8.5 (Erik Normark), 35 ex T-vägen, Uds 8.5 (Emmanuel Naudot), max 100 ex T-vägen, Uds 9.5 (Emmanuel Naudot, Ulf Skyllberg, Johan Forssell), 20 ex Hössjö 11.5 (Peter Sunesson), 40 ex Orrböle, Åkerbäcken, åkermarken 12.5 (Jonas Grahn), 40 ex Hössjö 14.5 (Peter Sunesson). Under våren gjordes enbart en notering om en flock med 100 individer eller fler. Arten är rödlistad i kategorin sårbar (VU) och har enligt Svensk fågeltaxering minskat med ca 30% under perioden 2005-2014. Orsaken till minskningen är fortfarande outredd men det spekuleras i faktorer både på övervintrings- och häckningsområdena. För att bättre följa artens utveckling i landskapet kommer alla fynd om flockar med fler än 10 individer att publiceras framöver.

Snösparv *Plectrophenax nivalis*
Årets första observation gjordes den 9.3 då 4 ex sågs i Umeå uthamn, Holmsund (Robert Stenmark). Därefter ökade antalet snösparvar stadigt för att vara som högst under första dagarna i april då ett bakslag med snö ledde till att sträcket stannade upp och högre antal sågs rasta, framförallt i Umeälvens delta och slätter. Högsta dagsnotering gjordes den 2.4 då uppskattningsvis 1 600 ex uppehöll sig i området. Under våren noterades flockar med fler än 100 ex enligt följande: 300 ex Degernäsbäcken, S väg 13.3-14.4 (Lars Edenius, Ralf Norberg, Tommy Magnusson m.fl.), 600 ex Degernäs, NV slätten, Uds 17.3-6.4 (Jan Eriksson, Nils Karlsson, Max Steinmetz m.fl.), 300 ex T-vägen, Uds 19.3-8.4 (Micael Jonsson, Ralf Norberg, Christer Olsson m.fl.), 500 ex Obsladan, Uds 23.3-3.4 (Ralf Norberg, Anders Hällström, Emmanuel Naudot), 100 ex S Raningarna, Stöcke 2.4 (Andreas Garpebring), 150 ex Storavan, Stöcke 2.4 (Andreas Garpebring). Vårens sista observation blev: 1 ex Långviksskatan, Täftelandet 4.5 (Gunnar Odell).

VOF:s Kommittéer och Projekt

Rapportkommitté landskapet Västerbotten
Niklas Andersson
Norra Slevgränd 127
906 27 Umeå
070-3886353

Rapportkommitté Södra Lappland
Håkan Rune
Höjdvägen 7G
923 31 Storuman
070-2886678

Stora Fjäderägg Fågelstation
Niklas Andersson
Norra Slevgränd 127
906 27 Umeå
070-3886353

Umedeltats Fältstation
Anna Sundelin
Gnejsvägen 1
907 40 Umeå
073-8487556

Projekt Kungsörn och Pilgrimsfalk
Per-Olof Nilsson
Sandbackavägen 28C
90346 Umeå
070-4947230

Projekt Havsörn och Örnutfodring
Jan-Erik Wallin
Sågställarvägen 2A
907 42 Umeå

Projekt Berguv Nord
Ulf Sperens
Svedjebacken 2
904 31 Umeå

Projekt Sädgås och Trana Västerbotten
Ulf Skyllberg
Brännavägen 38
907 88 Täfteå
090-51530

Aktuell information

VOF:s hemsida
Senaste nytt och information om föreningens verksamhet på http://vasterbotten.birdlife.se/

Artportalen - Rapportsystemet för fåglar
Rapportera dina senaste observationer och ta del av andras fynd, både lokalt, regionalt och nationellt på https://artportalen.se/

Fåglar i Norra Kvarken
Rapportera och se färska summeringar av sträckande och rastande fåglar på http://fagel.slu.se/

Upphittade ringar
Skickas till Ringmärkningscentralen Naturhistoriska Riksmuseet, Box 50007, 104 05 Stockholm. Ange när, hur och var ringen hittades. Även via internetformulär på Naturhistoriska riksmuseets hemsida http://www.nrm.se/

Facebookgrupper
"Fåglar i Västerbotten" - diskussioner och allmän info om fåglar och fågelskådning i Västerbotten.

"Fågelskådning i Umeå" - fåglar och fågelskådning med fokus på Umeå.

"Stora Fjäderäggs Fågelstation" - Stora Fjäderäggs egna facebooksida där du kan ta del av aktuell verksamhet.

"Umedeltats Fältstation / Ume River Delta Fleld Station" - Senaste nytt om ringmärkning, återfynd och övrig verksamhet från Umeås närmaste fågelstation.

Lokalföreningar / Lokala kontaktpersoner

Umeå Fågelförening: Tomas Brodin, tomas.brodin@slu.se, 070-2783570
Skellefteå: Mattias Laisfeldt, laisafbjuroklubb@hotmail.com, 070-3861206
Lycksele: Per Hansson, Brännbergsvägen 1A, 921 36 Lycksele, 0950-10804
Vindeln: Henrik Sporrong, Tåvägen 5, 922 00 Vindeln, 0933-61414
Vännäs: Christer Laggar, Strand 214, 911 93 Vännäs, 070-6517398
Bjurholm: *Vakant (Är Du intresserad av att bli kontaktperson här? Kontakta oss!)*
Malå: Leif Bildström, Smultronstigen 33, 930 70 Malå, 0953-21477
Nordmaling: Jean-Michel Roberge, Håknäsbäcken 3, 914 96 Håknäs, 073-0637997
Norsjö: *Vakant (Är Du intresserad av att bli kontaktperson här? Kontakta oss!)*
Robertsfors: Mats Walheim, Rislandet 38, 915 91 Robertsfors, 0934-40065
Sorsele: Bernt-Erik Nordenström, PI 673, 920 70 Sorsele, 0952-10490
Storuman: Håkan Rune, Höjdvägen 7G, 92331 Storuman, 0951-12294
Vilhelmina: Inga Olofsson, Nedre Malgonäs 3149, 912 92 Vilhelmina, 0940-20157
Åsele: Sture Gustafsson, Strandgatan 55E, 910 60 Åsele, 0941-66518

